

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ
од Десеттото продолжение на Стотата
седница на
Собранието на Република Македонија,
одржана на 17 април 2002 година

Седницата се одржа во Собранието на Република Македонија, сала 1, со почеток во 13,20 часот.

Седницата ја отвори и со неа раководеше Стојан Андов, претседател на Собранието.

СТОЈАН АНДОВ:

Продолжуваме со работа по Стотата седница на Собранието на Република Македонија.

Продолжуваме со претрес по текстот на Предлогот на законот за спречување на корупцијата.

Претресот по амандманот на членовите 70 и 71 поднесен од пратеникот Александар Гештаковски е заклучен.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласале 71 пратеник, за гласале 38 пратеници, воздржано гласале 23 пратеници и против гласале 10 пратеници.

Констатирам дека Собранието... Господинот Гештаковски бара збор.

АЛЕКСАНДАР ГЕШТАКОВСКИ:

Господине претседателе, бидејќи се работи за амандман по кој се водеше расправа два или три дена, амандман кој во суштина е основата за спроведување на Законот за антикорупција, за формирање на државната или како што имаме амандмани Национална антикорупциска комисија и времето се скратува од 6 месеци на 30 дена, како би постапиле по се она што е укажување и што Владата, во основа, во извештајот на Европската Унија врз основа на Спогодбата за стабилизација, се сомневам во ласањето и барам поединечно гласале, а би сакал уште едно, ако ми дозволите, да укажам, пратениците, а и вие како претседател ми доставивте одреднео известување од Меѓународната организација за сузбивање на корупцијата транспарент во кој таа му укажува на Парламентот, а и вам како претседател дека ваков амандман е неопходен да се прифати затоа барам од пратениците поединечно да се произнесат по овој амандман, бидејќи се сомневам во ваквото гласање.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали има поддршка од 10 пратеници? (Има).

Ве молам спроведете поединечно гласање.

КАРОЛИНА ОГЃАНОВИК-ЧУКАЛИЕВА:

ЈОНУЗАБДУЛАИ	против
АБДУРАХМАН АЛИТИ	за
АБДУЛА АЛИУ	отсутен
ЌАНИ АЛИУ	отсутен
МИЛОЈКО АНГЕЛОВСКИ	отсутен
СТОЈАН АНДОВ	за
КИРИЛ АНДОНОВСКИ	воздржан
МАГДАЛЕНА	
АНТОВА-ВЕЛЕВСКА	за
ЉУПЧО АНУШЕВ	воздржан
АМДИ БАЈРАМ	отсутен
ДЕМУШ БАЈРАМИ	отсутен
ФАДИЛ БАЈРАМИ	за
ДИМИТАР БАТКОСКИ	за
МЕРСЕЛ БИЉАЛИ	отсутен
ВАЛЕНТИНА БОЖИНОВСКА	отсутна
ЈОРДАН БОШКОВ	за
ДИМИТАР БУЗЛЕВСКИ	за
АБДУЛАДИ ВЕЈСЕЛИ	отсутен
СЛОБОДАН ГАРЧЕСКИ	против
ВАСИЛ ГАЏОВСКИ	воздржан
МИХАЈЛО ГЕОРГИЕВСКИ	воздржан
ТРАЈКО ГЕШОСКИ	воздржан
АЛЕКСАНДАР ГЕШТАКОВСКИ	за
ДАНИЛО ГЛИГОРОСКИ	отсутен
ПЕТАР ГОШЕВ	за
СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ	отсутен
ЗАМИР ДИКА	воздржан
ВАНЧО ЃОРГИЕВ	за
ИЛИЈА ЃОРЃИЕВ	отсутен
ФАТМИР ЕТЕМИ	воздржан
ВАСИЛ ЕФТИМОВ	воздржан
НАСЕР ЗИБЕРИ	отсутен
ЉУБИСАВ ИВАНОВ-СИНГО	за
МИРКО ИВАНОВ	за
ИЛИЈА ИЛОСКИ	за
ДЕЛЧЕ ИЦКОВ	отсутен
ЖАРКО ЈАНКОСКИ	воздржан
НИКОЛА ЈОВАНОВ	отсутен
ВЕСНА ЈОВАНОВСКА	воздржана
МАРИКА ЈОРДАНОВА	отсутна
НАЗМИКАДРИУ	воздржан
РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ	отсутен

ЖАРКО КАРАЏОСКИ   отсутен
 РЕНАТАКЕРПИЧОСКА- БОШЕСКА против
 МИТКО КИРОВ   воздржан
 ЛАЗАР КИТАНОСКИ   отсутен
 САВО КЛИМОВСКИ   за
 СТОЈАН КОВАЧЕСКИ   за
 ЧЕДОМИР КРАЉЕВСКИ   воздржан
 ИЛИЈА ЛАЗАРОВ   воздржан
 ГОРАНЧО ЛАЗОВ   воздржан
 БИЛАЛ ЉУТФИИ   воздржан
 ЈАНИ МАКРАДУЛИ
 ВАСЕ МАНЧЕВ
 НАТАЛИЈА МАРКОВИЌ- ДИМОВА
 ЃУЛИСТАНА МАРКОВСКА
 ДИСПИНА МАРКОВСКА
 ЗВОНКО МИРЧЕСКИ
 ДРАГАН МИТЕВСКИ
 КИРИЛ НАСТЕСКИ
 РУБЕНС НАУМОВСКИ
 ГОРАН НЕВЕНОВСКИ
 ЛАТИФ ПАЈКОСКИ
 АЛЕКСАНДАР ПАНДОВ
 ВАНЧО ПАНЧЕВ
 ИЛИЈА ПЕМОВ
 ТИТО ПЕТКОВСКИ
 ЧЕДО ПЕТРОВ
 ТОМИСЛАВ ПЕТРОВСКИ
 АЗИС ПОЛОЖАНИ
 СТОЈАН ПОПОВ
 ЉУБОМИР ПОПОВСКИ
 НИКОЛА ПОПОВСКИ
 ИЛИЈА ПРАНГОСКИ
 ИСМЕТ РАМАДАНИ
 ЉУПЧЕ РИСТЕСКИ
 НЕНАД РИСТОВСКИ
 АЦЕ САЈКОСКИ
 АСЛАН СЕЛМАНИ
 БОРЧЕ СИБИНОВСКИ
 ВАНГЕЛ СИМЕВ
 РИСТО СПАНАКОВКРАЛЕ
 ЃОРЃИ СПАСОВ
 МИЛАН СТАВРЕВ
 НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ
 ТОМИСЛАВ ЈАНОВСКИ
 ВОИСЛАВ ТОЈАНОСКИ
 БЛАГОЈ СТОЈКОВСКИ
 ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ
 ВЛАДО СУГАРЕВСКИ
 ОЛОМАН СУЛЕЈМАНИ
 РИЗВАН СУЛЕЈМАНИ

МУХАМЕДТАИРИ
 АЛЕКСАНДАР ЛЕВСКИ
 МЕВЉАН ТАХИРИ
 МИТКО ТИЛЕВСКИ
 ЃОРЃИ ТОДОРОВ
 РИСТО ТОДОРОВ
 ПАВЛЕ ТОДОРОВСКИ
 ПАНДЕ ТОМОВ
 КОЦЕ ТРАЈАНОСКИ
 ГОРАНЧО ТРАЈКОВ
 ТАНАС ТРАЈКОВСКИ
 ГОРАНЧО ТРАЈКОВ
 ТАНАС ТРАЈКОВСКИ   воздржан
 БОРИСЛАВ ТРПОВСКИ   отсутен
 СЛОБОДАН ЌОСЕВ   воздржан
 ТАКИ ФИТИ   отсутен
 АЛЕКСАНДАР ФЛОРОВСКИ
 ИЛЈАЗ ХАЛИМИ   воздржан
 БЛАГОЈ ХАНЏИСКИ   воздржан
 СЕЈФЕДИН ХАРУНИ   отсутен
 КАСТРИОТ ХАЏИРЕЏА   отсутен
 БРАНКО ЦРВЕНКОВСКИ   отсутен
 МИЛАНЧО ЧЕРКЕЗОВ   отсутен
 ВАНЧО ЧИФЛИГАНЕЦ   отсутен
 АРБЕН ЏАФЕРИ   за
 АЛИЈА ШАХИЌ   отсутен
 РАДМИЛА ШЕКЕРИНСКА   отсутена

Во меѓувреме Данило Глигоровски гласаше против, Радомир Карангелески гласаше за, Рубенс Наумовски гласаше воздржан, Азис Положани гласаше за, Демуш Бајрами гласаше воздржан и Благој Ханџиски гласаше за.,

Дали има некој што не го искористил правото за гласање? (Нема).

СТОЈАН АНДОВ:

(По гласањето)

Вкупно гласале 79 пратеници, од кои 35 за, 9 против и воздржано 35 пратеници.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на членовите 70 и 71, поднесен од пратеникот Александар Гештаковски.

Отворам претрес по амандманот за внесување на нов член 69, поднесен од пратеникот Наќе Стојановски. Молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор министерот за правда.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

Дали некој друг бара збор? (Не)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

(По гласањето)

Вкупно гласале 70 пратеници од кои 25 за, 17 воздржано и 28 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот. Отворам претрес по амандманот на член 48 став 2, поднесен од пратеникот Наќе Стојановски.

Процедурално, има збор господинот Радомир Карангелески.

РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ:

Господине претседателе, ми се чини дека многу брзо одите и не објаснувате кој амандман е, како што не можеме да следиме за што се работи. Би замолил ако може да се прочита кој е поднесувач, за кој амандман се работи, бидејќи не можеме да следиме. Сакам чисто процедурално да интервенирам за да имаме време да видиме за што се работи.

СТОЈАН АНДОВ:

Ве молам, следете ја седницата.

Значи, отворам претрес по амандманот на член 48 став 2, поднесен од пратеникот Наќе Стојановски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој друг на бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

(По гласањето)

Вкупно гласале 66 пратеници, од кои 23 за, 15 воздржани и 28 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Отворам претрес по амандманот на член 53 за додавање нов став 3 по ставот 2, поднесен од пратеникот Наќе Стојановски.

Го молам претставникот на Владата да се

произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор?

Има збор господинот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници, Не ми е јасно зошто Владата на Република Македонија го одби овој амандман, ако Владата навистина сака да се справи со корупцијата во Република Македонија во изминатите 12 години. Ова ќе беше одлична прилика Владата да го прифати амандманот, затоа што амандманот се однесува на следново:

Во член 53 од Законот се утврдува можност и обврска државнат комисија за борба против корупцијата да може од избран или именуван функционер, од службено лице или од одговорно лице во јавно претпријатие и во друго правно лице што располага со државен капитал да побара податоци за неговата имотна состојба вклучувајќи ја имотната состојба на членовите на неговото семејство. Потоа да побара податоци за промена на измината состојба на него или на членовите на неговото семејство и за дејнос та што ја врши тој или член на неговото семејство, вклучувајќи ги приходите што ги остварува или други податоци од значење за примена на одредбите од овој закон.

Со оглед дека државната комисија со туку што одбиенибт амандман на Александар Гештаковски ќе се формира некаде во октомври месец, а Законот ќе стапи на сила осмиот ден од денот на објавувањето, станува јасно дека оваа Влада со ваквиот лупинг во членовите ќе создаде закон во кој обврските за државната комисија или национална комисија, обврската за секој избран или именуван функционер во кои спаѓаат пратениците, Владата и сите владини службеници кои ги именува Владата или службеници кои ги именува Собранието, ќе треба да достават список, попис на имотот со кој располагаат и имотната состојба на нивните членови, или со други зборови ваквиот следи на настаните што сега министерот го диктира да се одбие овој амандман на Наќе Стојановски значи дека сето ова е добро, меѓутоа, ќе важи некаде од октомври 2002 година и дека сите членови на сегашните и минатите влади на Македонија или сите функционери до сега кои евентуално имале корупциски зделки или кои со корупција се бавеле на начин на кој овој закон не го дозволува, ниту

кривичниот закон, нема да можат повратно да бидат анкетирани од државната комисија за борба против корупцијата и дека државната комисија исто така, согласно со овој член, има можност да побара податоци за ова за што зборува од надлежниот орган или од правно лице во Република Македонија и дека тоа правно лице или надлежниот орган е должно без одлагање да ги достави бараните податоци до државната комисија и дека тоа правно лице или органот на државна управа не може да се повикува на државна, службена или друга тајна, како што на пример сега се повикуваат министрите за внатрешни работи, за урбанизам на државни, службени и други тајни од катастарскиот лист на Република Македонија кога се градат некои вили на пример на членови на семејствата на избрани функционери.

Господинот Наќе Стојановски има поднесено амандман со кој бара овие одредби, освен што ќе важат откако ќе се формира државната комисија натаму, овие ставови да се однесуваат на сите избрани и именувани функционери после 17 ноември 1991 година, а тоа е не случајно избрана дата, кога Македонија со прогласувањето на Уставот од ова Собрание ја прогласи и својата сувереност и независност.

Затоа, прво би го повикал министерот сепак да прифати државната комисија да го има правото за сите избрани функционери и пред донесувањето и стапувањето во сила на овој закон и пред државната комисија да се востанови, да ги добие законските овластувања за да може да ги побара ваквите податоци. Ако министерот тоа не сака да го направи го повикувам Парламентот да биде доследен на тоа што сака да го прави.

Дозволете ми сега, господине претседателе, да кажам нешто што се прави во оваа држава. Овде имам еден платен оглас потпишан од Министерството за финансии, кое е исто така Влада на Република Македонија, на кој е прикажана една одлучна тупаница како удира по некои пари и горе пишува "Удри по корупцијата". Ова е објавено со државни пари во сите медиуми, со намера да ја зголеми свеста во Република Македонија за борба против корупцијата. Користејќи ја оваа реклама лично го повикувам министерот за финансии, кој исто така е член на Владата, кој дава пари за ова а не се придржува на тоа, го повикувам министерот за правда кој е надлежен правдата да ја претставува

овде, навистина да удри по корупцијата и да ги стави под законска контрола сите мерки кои ги предлага за оние кои ќе дојдат на власт и за оние кои се сега или кои биле на власт и да не ни се мачкаат очите со борба против корупцијата на овој начин со пари кои исто така служат за коруптивни цели на министерот за финансии, објавувајќи вакви корупциски апели и доследно на ова да удри на корупцијата а да не нуди закон во кој државната комисија ќе почне да работи од идниот мандат, законот нема да може тогаш да се применува и едновременно законот за корупција нема да може воопшто ни да постои, иако сега мака мачиме месец дена тој да се донесе. Ако Владата во јавноста настапува со вакви скапо платени реклами од државниот буџет, а во исто време секојдневно не убедува во рестриктивните намери на буџетот, секојдневно овде господата од Владата ни даваат податоци дека во Буџетот нема средства, јас сега прашувам: кого убедува Владата дека сака да удри по корупцијата и за тоа бара поддршка од народот, кога на амандман од претставници на народот за борба против корупцијата поднесен од Наќе Стојановски, и во овој состав на Владата на Република Македонија не сака да го прифати амандманот. Тогаш можам да извлечам соодветни заклучоци дека овој наслов овде, платен од господинот Груевски и Министерството за финансии, со средства обезбедени од сите нас и од оние кои штрајкуваат за плата пред Собранието на Република Македонија, не е со намера да удри на корупцијата, туку е со намера да ги корумпира оние кои треба да удрат против корупцијата за да молчат, со тоа што ги плаќа овие реклами.

Исто така, ве известувам, доколку се промени нешто во политичките односи во оваа држава, овој амандман брзо ќе биде вграден како измени и дополнувања на законот, доколку се создадат услови во Собранието на Република Македонија.

Затоа, мислам дека би било по фер Владата да го прифати ова, да покаже дека има намера да се бори со корупцијата, да покаже и на нас и на себе си и на оние со кои преговара во Луксембург и после веднаш ког ќе се врати овде да каже дека лажат тие таму што изјавиле на средбите, да ги почитува овие закони што ги преземала како обврска за борба против корупцијата и пред меѓународната заедница и пред своите гласачи и да го прифати овој амандман на

Наќе Стојановски, на законот и на тој начин Владата да покаже дека ќе може државната комисија за борба против корупцијата да фрли поглед наназад во сите промени на имотот на избраните и именуваните функционери од ова Собрание и Владата на Република Македонија и доколку утврди дека има некаква промена која не е во рамките на нивнитч легални приходи или приходи кои ги оданочиле пред Управата за јавни приходи, тогаш од 1991 година наваму да може да се преземат соодветни дејствија. Доколку тоа не го направи, тогаш Република Македонија ќе ја испушти шансата, апсолутно тврдам за најкорумпираната Влада во Европа во овој момент да не створи законски услови да може да ја истражува.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор?

Има збор господинот Тито Петковски.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Навистина би сакал да слушнам барем едно образложение од претставникот на Владата зошто Владата не го прифаќа овој амандман.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор господинот Јордан Бошков.

ЈОРДАН БОШКОВ:

Јас не мислам да се вклучувам многу во оваа расправа, само бидејќи колегата Поповски говореше долго и притоа секако има извесни опасности да се биде нејасен, покажувајќи тука различни објавени огласи, јас само би кажал дека ние овде, а господинот Поповски е претседател на Комисијата за финансирање и буџет, не вршине контрола врз работењето со парите, ниту на нивното прибираше, ниту на нивното трошење. Од тука, мисламдека потребно е да погледнеме во својот двор и да ја засилиме контролната улога на овој Парламент, а што се однесува до министерот за финансии, а кое тој човек на Владата, тоа е добро да го покаже и да го докаже и да се избори за тоа. „Мој впечаток е дека повеќе е човек на Народната банка.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор?(Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

(По гласањето).

Вкупно гласале 62 пратеници, од кои 34 за, 15 воздржано и 13 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Отворам претрес по амандманот на член 55 за додавање нов став 4 по ставот 3, поднесен од пратеникот Наќе Стојановски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

(По гласањето).

Вкупно гласале 70 пратеници од кои 29 за, 17 воздржано и 24 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Во меѓувреме пратениците Алија Шахиќ и Амди Бајрам поднесоа амандман за додавање нов поднаслов и нов член 59 а по Главата VIII, по кој Владата не се произнела.

Пратениците Ненад Ристевски, Златко Стојменов, Звонко Мирчески, Ванѓел Симев и Горѓи Тодоров поднесоа амандман за додавање нов член 70-а по членот 70, по кој Владата не се произнела.

Истовремено, пратениците Ненад Ристевски, Златко Стојменов, Звонко Мирчески и Ванѓел Симев го повлекоа амандманот за менување на член 72.

Пратениците Радмила Шеќеринска, Александар Гештаковски, Магдалена Андова-Велевска, Јани Макрадури, Борислав Трповски, Благој Стојковски, Ристо Тодоров и Милојко Ангеловски, поднесоа амандмани на член 1, став 2 и во останатиот текст на Предлогот на законот за заменување на зборовите "Државна комисија" односно "Државната комисија" со зборовите "Национална комисија", односно "Националната комисија"; челн 36 став 4 и на член 48 за додавање нов став 3 по ставот 2, по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по

амандманот за додавање нов поднаслов и нов член 69-а по Главата VIII, поднесен од пратениците Алија Шахиќ и Амди Барјам.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

СТОЈАН АНДОВ:

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме. (По гласашето).

Вкупно гласале 7 0 пратеници, од кои 2 9 за, 17 воздржано и 24 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

СТОЈАН АНДОВ: (продолжение)

Отворам претрес по амандманот за додавање нов член 70-а по членот 70, поднесен од пратениците Ненад Ристовски, Златко Стојменов, Звонко Мирчевски, Вангел Симев и Горѓи Тодоров.

Го молам претсдтавникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор г-динот пратеник Ненад Ристевски.

НЕНАД РИСТЕВСКИ:

Г-дине претседателе, дами и г-да пратеници,

Овој амандман што го предлага пратеничката група на ВМРО, фактички прави промени во членот 70, надлежноста на Државната комисија, со што на истата и се дава ингеренции нејзините надлежности да почнат да делуваат од 1 јануари 1992 година.

Да се потсетиме дека со конституирањето на овој Парламент Законот за антикорупција, кој во суштина мислам го подржуваме со сите мерки кои се во него донесени, беше земено обврска да биде донесен, како еден од првите закони, а сега се донесува на крајот од мандатот Сега во оваа состојба, тој не треба никогаш да почне да делува, туку за некои идни времиња, што значи дека сите досегашни евентуални злоупотреби во плурализмот во последниве две влади што ги имаше во РМ, нема да паднат под дејствие на овој закон.

Цениме дека по оваа измена ќе се опфатат двете влади, кои што во

меѓусебните обвинувања на двете најголеми политички партии во Парламентот, имавме доста сознанија од нивна страна за присутни промени во однос на корупцијата. Изгледа дека евентуалните прекршувања, во смисла на корупцијата во партиските организации, корупцијата на политичките партии и на функционерите поставени од ова Собрание, треба да влезат во надлежност на оваа Комисија, со тоа што ќе бидат разгледувани сите случаи од 1992 година. Така ќе се санкционира противзаконски стекнатиот имот, согласно овој закон и во периодот пред 1998 година, значи за двете влади и на СДСМ и на ВМРО-ДПМНЕ кои владејеја во овој период.

СТОЈАН АНДОВ:

Му благодарам на г-динот пратеник Ненад Ристовски.

Има збор г-динот пратеник Златко Стојменов.

ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, почитуван министре, Иако имаше доста образложение на оваа тема, сметам дека темата е многу опширна, тешка за Македонија, посебно по забелешките што доаѓаат од страна и од внатре во државата. Сметаме дека државата, угледот на државата РМ, на Владата на РМ и на битисувањето на РМ во целиот овој изминат период на транзиција е загрозен со сите оценки, за една од најкорумпираните држави во Европа и сите тие оценки би можеле можеби да ги ублажиме и да им дадеме некаква морална сатисфакција на граѓаните на РМ и на сите оние кои бараат од нас да се справуваме со корупцијата во државата, токму на овој начин со давање надлежност на една ваква комисија, која верувам дека ни оваа, ни идната Влада, нема да ја злоупотреби со составот, која ќе биде можеби сиво независна, можеби и опозиционо ориентирана и да ги испита сите можни корупциски дејствија во РМ од 1 јануари 1992 година.

Нашата партија ВМРО-Македонска силно зазеде став на оваа позиција. Сметаме дека не треба да биде оваа политичка позиција, не треба да биде политичка акција, туку треба да биде сеполитичка акција граѓанска акција и институционална акција. Да не биде акција на Владата на РМ, да не биде акција на Собранието на РМ, да не биде на претседателот на државата, туку на сите нас заедно.

Од тој аспект сметам дека Министерството можеби сепак треба да

даде некое образложение, односно министерот во овој случај, зошто не можеме да поминеме на едно вакво размислување и даваше на надлежноста на државната комисија, ако го прифатиме амандманот националната комисија да ги разгледува сите овие случаи, со што ќе ги сибнеме сите лажни хипотеки, кои се лажни, а ќе дадеме за право на сите оние кои сметаат дека нешто во РМ ќе можат да докажат. Можеби ваквиот приод на работите, би бил темел за еден нов начин на поставување на правната држава на нозе и враќање на вербата и чувството кај граѓаните за една праведност на една држава која нема да прости дејствија како што се енормна корупција. Апсолутно сметам дека и пратениците од позицијата со овој начин ќе бидат испрани од сите дејствија на нечесните акции што ги има ова општество, а со тоа и сите влади ќе бидат испрани, или пак ќе бидат лоцирани токму на позицијата на корупција која се случувала во државата во изминатиот период и сите други манипулации ќе бидат ставени во даден план.

Со тоа, сметам дека министерот за правда и Владата треба уште еднаш добро да размисли, бидејќи навистина се случуваат чудни работи.

На крајот сакам да го повикам Парламентот на РМ да ја заведе силно оваа контролна функција која беше критикувана од претходните говорници и јас само ќе кажам дека еве во последниот службен весник имаме од Министерството за финансии ребаланс, односно нов ребаланс на буџетот. Каде е контролата на оваа држава, каде е функционирањето на Парламентот кој ја контролира Владата. Веќе во неколку последни службени весници се јавуваат промени на буџетот, без тоа да го знае Парламентот. Кој го дава тоа право, кога тоа е единствено право на Парламентот. Еве можност и сомневање за корупција.

Сметам дека ако го дадеме ваквото право, кое го бараме во амандманот, овој амандман да важи од 1 јануари 1992 година, токму ваквите дејствија нема да бидат можни, бидејќи ќе бидат под лупа на таа комисија и овие дејствија што се случуваат на промени на Буџетот, на корупции и на сите овие злоупотреби што се случија од оваа Влада се зборуваше за големи случувања на воено профитерство. Во извештајот на Европската комисија веќе се зборува за адекватно несоодветно купување на оружје од страна на РМ, која повеќе наликува на злоупотреба на власта и корупција, значи, несоодветно оружје, со

кое не се реши кризата, напротив, се купи за корупција. За да биде оваа Влада испрана токму од овој епитет на воено профитерство, дека направи воено профитерство, треба да покаже доблест и мнозинството да изгласа во овој случај дека сака да ги погледни и тие случки што се случуваа на оваа Влада, па и на претходната. Во сите други случаи, овие тешки обвинувања, кои се наоѓаат и во извештаите на Европската комисија и на другите странски субјекти, кои се загрижени за ситуацијата во РМ ќе бидат неоткриени и можеби ќе остане сомневање дека оваа Влада е учесник и соучесник во вакви дејствија на воено профитерство, а воената корупција не треба веќе и да се докажува таа е констатиран момент од сите страни, од внатре и од надвор во РМ и само оние кои некритички се однесуваат кон неа, можат да замижат пред неа и да ја емитираат. Сите оние што се објективни набљудувачи во РМ тврдат дека има многу и јас уште еднаш би го повикал Парламентот да си ја преземе својата контролна функција, да биде на ниво на задачата, да дадеме можности на оваа неутрална комисија да ги исконтролира сите функционери кои се дрзнале во народните пари да чепнат, како што е чепнато во пропагандата во овој претходен пример кој што е кажан и со многу други примери. Со тоа, овој Парламент на крајот ќе дојде да се искачи на високо ниво на доблеста на функционирањето и јас исто така сметам дека секој од вас пратениците со нивно убедување ќе го надминеме ова размислување дека не треба да се оди во минатото со испитување на корупцијата. Затоа ве повикувам и јас би би сакал од името на мојата пратеничка група, а верувам и од името на сите пратеници би сакал да чуеме образложение од Владата, на пример, зошто Владата не го објаснува овој момент дека ние како тело, односно како законодавен дом сакаме да имаме една ваква државна комисија која ќе го испитува имотот од 1 јануари 1992 година.

СТОЈАН АНДОВ:

Му благодарам на г-динот пратеник Златко Стојменов.

Има збор г-динот пратеник Горѓи Спасов.

ГОРГИ СПАСОВ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници,

Јас ќе го подржам амандманот што го предлага пратеничката група, од проста причина што мислам дека тој навистина дава можност државната

комисија за спречување на корупција да се занимава со корупцијата во целина во оној период во кој што оваа Влада и пратениците овде зборуваат дека имало корупција.

Меѓутоа, јас се плашам дека и овој амандман нема да помине бидејќи нема да ја добие подршката од парламентарното мнозинство, односно од владеачката партија на ВМРО-ДПМНЕ и Демократската партија на албанците. Зошто е тоа? Штотуку беше одбиен амандманот кој што обезбедуваше 30 дена од донесувањето на овој закон да биде формирана држав-на комисија за спречување на корупцијата. Веднаш потоа беше одбиен и амандманот да има право комисијата да ги испитува случаите на корупцијата од 1991 па до денеска.

Јас сакам само да ве потсетам дека ВМРО-ДПМНЕ и тогашната коалиција за промени ги доби изборите со ветувањето дека во првите 100 дена од нивното владеење, ќе донесат антикорупциско законодавство. Меѓутоа, не само тоа што не се случи за првите 100 дена, туку не се случи до ден денешен, а и денеска кога се случува се одбива да се формира комисија, која всушност, создава услови за функционирање на таквиот закон. Втора работа, се сеќавате како почна да се гони корупцијата во РМ. Се направија бројни спектакуларни апсења, по кои што резултатот беше никаков. Ова Собрание формира Комисија за испитување на злоупотребите со што ова Собрание донесе некакви заклучоци, врз основа на тоа што исто така ништо не се случи. После тоа се случуваше целиот овој период јавноста да биде потресувана од бројни афери на насловните страници и луѓе од едната и од другата страна на политичката сцена во Македонија да бидат на некој начин јавно линчувани без правна разврска на случаите. Миинстерот на полицијата Љубе Бошковски од оваа говорница дојде и кажа дека низ Македонија шетаат сто мега криминалци, од кои што секој тежи повеќе од 10 милиони долари и за тоа ја обвини високата корум-пираност во македонското судство..

Што се случува, врз основа на сето тоа што се случува во Македонија. Европската комисија потврдува дека се работи за високо корумпирана држава и дека една од најважните задачи е Владата и законодавниот дом да се справат со таа појава. Меѓутоа, наместо тоа, Министерството за финансии почна да води

некоја своја приватна кампања за спречување на корупцијата објавувајќи реклами по весниците, објавувајќи дека ќе формира сопствено тело на кое ќе можат телефонски да му јавуваат за некакви дејствија на корупцијата во рамките на Владата меѓутоа, без никакво право ниту одговорност каде тоа ќе заврши и што ќе биде суштината на тие дојавувања во таквата интерна комисија на Министерството за финансии и истовремено, се кочи процесот во рамките на ова Собрание.

Одтаму, почитувани колеги пратеници, мислам дека ако овој пат се одбиваат овој вид на амандмани, тогаш пратениците стануваат соучесници на процесот на заштитата на корумпираните истраги кој што треба да ги овозможи овој закон.

Мислам дека не треба да дозволиме ние како пратенички состав да застанеме зад можноста да се сокријат практично зделките во областа на корумпираноста. Одтаму сметам дека треба да се подржи овој амандман и истовремено навистина да ја отстраниме таа хипофизичка, која што многу лесно се препознава., дека наводно сме за борба против корупцијата, наводно водиме кампања против корупцијата, наводно формираме некакви интерни партиски тела или интерни владини министерски совети кои ќе се занимаваат со целата таа работа, а тука, кога треба да формираме една државна комисија за спречување на корупцијата, тогаш нејзиното формирање го одлагаме за наредните шест месеци, а важењето и надлежноста на таквата комисија ги пролонгираме само на периодот што понатаму ќе следува. На некој начин, со тоа се прави едно целосно амнестирање на она што било и она што било во рамките на оваа држава.

СТОЈАН АНДОВ:

Му благодарам на г-динот пратеник Ѓорѓи Спасов.

Има збор г-динот пратеник Вангел Симев.

ВАНГЕЛ СИМЕВ:

Почитуван претседателе, почитувани дами и г-да пратеници,

Му благодарам на пратеникот Ѓорѓи Спасов за подршката што ми ја даде и мора да ги потсетам и пратениците, а и граѓаните на Македонија, како партија која се бориме да ја освоиме власта како партија ВМРО-ДПМНЕ, еден од главните адути ни беше борба против криминалот. Ако добивме најмногу поени и најмногу

гласачи добивме токму на овој закон Борба против криминалот. Сметам дека таа борба не е завршена дека нема ни да започне, дека само го залажуваме македонскиот народ. И покрај тоа што имаме можност во дневниот печат да прочитаме дека министерот се заканува со тупаница против сите оние кои на некојначин се инволвирани во криминалот, со тоа само троши дебели пари за реклами или им се додворува на дневниот печат, несажајќи да се справи со криминалот. До колку сака да се справи со криминалот јас ќе му бидам многу благодарен и тоа ќе можат да го потврдат пратениците до колку дадат поддршка на амандманот кој ние го бараме. Педантните статистичари забележале дека за овие 10 години во Македонија има околу четири илјади афери, или изразени во бројки ако годината има 365 дена, за 10 години имаме 3650 дена. Значи секој ден по една афера. Жалосно и трагично, и каде сето ова води. А деновите имавме можност да видиме како еден бизнисмен од еден човек добива 1000 тони шеќер. Еден човек кој нема ни телефон во печатот, а такви ги имаме секојдневно илјадници и илјадници. Ако темелните вредности на уставниот поредок е владеењето на правото, во тој случај најголеми непочитувачи и прекршители се првите луѓе на државата, заедно со Владата, или на прво место е Владата. Ако корупцијата е најголем непријател на државата, тогаш оваа Влада работи против државните интереси на Македонија и на македонскиот народ. Токму тоа што го наведов е општо позната причина за распаѓање на многу држави низ светот, не само Македонија. Внатрешниот непријател е најопасниот непријател на државата. Македонија нема опасност од соседите. Македонија има опасност токму од домашниот непријател кој е длабоко инволвиран во криминалот.

Ако законот за корупција беше донесен пред 10 години, каде што и претходните влади тоа можеа да го направат Македонија немаше да дојде до оваа состојба што денес ја има. Во сите свери владее хаос невиден. Само колку да ве потсетам г-до пратеници.

Уништена тотална економија во државата. Не функционира ни правниот а најмалку пазарниот начин на владеење, или пазарното владеење во државата. Уништени се одбранбените системи на државата. А неможам а да не го спомнам образованието. Образованието е катастрофално почнувајќи од основното до високото образование. И на крај и

протекторат ни донесовтвј други да одлучуваат за Македонија, се благодарение на корупцијата. До колку овој закон не се донесе со преиспитување на стекнатиот имот и до колку се амнестираат криминалците во Македонија, кои претходно се збогатиле со најразлични криминални дејствија и стекнале тешки милијарди изразени во евра на грбот на македонскиот анрод, само колку да ве потсетам, безброј штедилници и луѓето што си ја имале таа заштеденост, кои се позади тоа штедење, се украдени, не земени, туку украдени, на сила. Безброј фирми се затворени, избркани се луѓето на улица, а тука неможам да не ја спомнам провизијата. Се што се продава, се продава на штета на македонскиот народ и на македонската држава за дебели провизии, само некој да се збогати и да профитира. До колку, преку надлежноста на државната комисија не се опфатат сите криминалци од 1.1.1992 год, до денеска..И на крај и протекторат ни донесовте други да одлучуваат за Македонија, се благодарение на корупцијата. До колку овој закон не се донесе со преиспитување на стекнатиот имот и до колку се амнестираат криминалците во Македонија, кои претходно се збогатиле со најразлични криминални дејствија и стекнале тешки милијарди изразени во евра на грбот на македонскиот анрод, само колку да ве потсетам, безброј штедилници и луѓето што си ја имале таа заштеденост, кои се позади тоа штедење, се украдени, не земени, туку украдени, на сила. Безброј фирми се затворени, избркани се луѓето на улица, а тука неможам да не ја спомнам провизијата. Се што се продава, се продава на штета на македонскиот народ и на македонската држава за дебели провизии, само некој да се збогати и да профитира. До колку, преку надлежноста на државната комисија не се опфатат сите криминалци од 1.1.1992 год, до денеска...

ВАНГЕЛ СИМЕВ: (Продолжение)

Со носењето на овој закон господо кој сакате да го носите, само се криете. И доста магла фрлате на овој напатен македонски народ. Симнете ги маските. Крајно време е да се симнат маските. На прагот се изборите, народот знае, се знае. Со неприфаќањето на овој амандман на ВМРО-Македонска, Македонија никогаш нема да застане на свои нозе. Можеби некој тоа и го посакува.

ЉАТИВ ПАЈКОСКИ:

Господине претседателе, почитуван министре, сакам со неколку збора да го кажам моето мислење по однос на овој амандман и веднаш да кажам дека јас амандманот ќе го поддржам со една единствена цел што сметам дека намерите на предлагачот на овој закон се сериозни во однос на борбата против корупцијата. Имено, сето она што го имаме како информации во последно време кажува дека корупцијата е длабоко навлезена во многу сегменти, особено во оние делови на државата кои што треба да бидат носители во борбата против корупцијата. Јас и не само овој амандман, туку ги поддржав и сите оние кои што поминаа и кои што беа насочени во правец на подобрување на овој текст на законот, односно во реално согледување на проблемите кои што постојат во оваа сфера. И ќе ги поддржам и сите останати кои што би значеле тоа.

Да бидам искрен, сметам дека намерите на овој закон се да ги ажурира, односно да ги поттикне сите оние сегменти кои што треба да се борат против корупцијата. Да бидам искрен, сметам дека тие сегменти во овој момент воопшто не ја извршуваат својата задача, па дури и со средства, со пари од овие граѓани ги злоупотребуваат позициите кои што ги завземаат. Особено тука не можам, а да не ги спомнам припадниците на одредени сегменти од безбедносните сили. И мислам дека оваа тупаница која што тука беше покажана навистина треба да биде насочена преку сите оние кои што ја предизвикуваат, односно ја продуцираат корупцијата и оние кои што треба да се борат против таа корупција, наместо таа тупаница да ја насочат во тој правец, за жал некои од нив ја насочуваат против сопствениот народ, против сопствените граѓани, особено тоа го прават делот на безбедносните сили и на специјалните единици Лавови. Тие тупаници ги употребија овие денови на сопствените македонски граѓани во Октиси, при тоа воопшто не водејќи сметка за луѓето кои што заради сопствена егзистенција тргнале да соберат дрва за да бидат пречекани на драстичен начин, би рекол да бидат претепани од одредени лица од безбедносните сили за да тие исти лица кои што, односно дел од нив кои што се обучувани, се опремувани од парите на луѓето, малку само пред тоа сакајќи да покажат мускули предизвикаа инцидент

во Ростуше, каде што со оружје сакаа да го бранат незнаеме од кого фрлањето на крстот само за да неколку дена после тоа веројатно со намера да се пука врз џамијата во Жировница во моментот кога оцата одржуваше молитва и ред други настани кои што ако коректно и реално не се пристапи во донесувањето на овој закон со тие намери да се спречат лицата кои што се задолжени за борба против корупцијата, истата да ја продуцираат, или воопшто да не се грижат за нивна заштита. Уште еднаш сакам да кажам дека овој амандман ќе го поддржам и сите оние кои што коректно ќе бидат насочени во борбата против корупцијата. А инаку да кажам дека многу ми е жал што очигледно законот се носи за да важи во некое друго време, а не сега во близок период, затоа што исто така ми е жал што очигледно се избегнува овој закон да важи дури и наназад опфаќајќи ги и сите лица инволвирани во корупцијата без разлика на која Влада припаѓаат.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор господинот Мирчески Звонко. предизвикуваат, односно ја продуцираат корупцијата и оние кои што треба да се борат против таа корупција, наместо таа тупаница да ја насочат во тој правец, за жал некои од нив ја насочуваат против сопствениот народ, против сопствените граѓани, особено тоа го прават делот на безбедносните сили и на специјалните единици Лавови. Тие тупаници ги употребија овие денови на сопствените македонски граѓани во Октиси, при тоа воопшто не водејќи сметка за луѓето кои што заради сопствена егзистенција тргнале да соберат дрва за да бидат пречекани на драстичен начин, би рекол да бидат претепани од одредени лица од безбедносните сили за да тие исти лица кои што, односно дел од нив кои што се обучувани, се опремувани од парите на луѓето, малку само пред тоа сакајќи да покажат мускули предизвикаа инцидент во Ростуше, каде што со оружје сакаа да го бранат незнаеме од кого фрлањето на крстот само за да неколку дена после тоа веројатно со намера да се пука врз џамијата во Жировница во моментот кога оцата одржуваше молитва и ред други настани кои што ако коректно и реално не се пристапи во донесувањето на овој закон со тие намери да се спречат лицата кои што се задолжени за борба против корупцијата, истата да ја продуцираат, или воопшто да не се грижат за нивна заштита. Уште еднаш сакам да кажам

дека овој амандман ќе го поддржам и сите оние кои што коректно ќе бидат насочени во борбата против корупцијата. А инаку да кажам дека многу ми е жал што очигледно законот се носи за да важи во некое друго време, а не сега во близок период, затоа што исто така ми е жал што очигледно се избегнува овој закон да важи дури и наназад опфаќајќи ги и сите лица инволвирани во корупцијата без разлика на која Влада припаѓаат.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор господинот Мирчески Звонко.

ЗВОНКО МИРЧЕСКИ:

Почитуван господине претседателе, почитувани колеги пратеници, почитувани членови на Владата,

Многу сум пријатно изненаден од последните неколку дискусии и гледам дека пораснало нивото за борбата против корупцијата во РМ, дека фактички се поголем и поголем дел од пратениците размислуваат за една таква кампања. Впрочем и јас од 1991 година па наваму цело време бев потресуван како и многу мои колеги кои што седат сега од оваа страна на салата, од силните афери кои што ја потресува Македонија за кои што ја обвинувавме тогашната Влада и можеби тоа беше една од кардиналните причини за и јас ете, како еден прилепчанец како доктор, да се исполитизирам и да влезам во политиката. Така и станав пратеник, така и благодарам на мојата тогашна политичка партија што ме кандидира, што ми дозволи да се кандидирам за пратеник. Меѓутоа, борбата против митото, корупцијата беа едни од основните начела на програмската определба на таа политичка партија. Јас во РМ не сум уверен дека има корупција и не сакам да верувам дека има корупција. И ме зачудува од каде некој од надвор толку загрижен, па дури и тврди дека во РМ имало корупција и какви размери имала и на кое место била РМ по корупцијата. Јас не се сложувам, сега поготово следејќи ја дискусијата од последните неколку колеги навистина гледам дека во ова Собрание има луѓе на кои што им е здосадено РМ се да трпи некакви критики од некои од надвор, дека била корумпирана, дека имало шверц со цигари и неznam што. Навистина јас неznam од каде тие обвинувања, па дека Европската унија претрпела штета бд шверцот со цигарите еnznam колку милиони евра, па дека од шверцот со

оружје била загрозна стабилноста и безбедноста и навистина мене ми е смачено како пратеник и како граѓанин на РМ да слушам некакви извештаи од европски комисији, од светски банки, од ММФ, дека во РМ воопшто постои таква корупција. И мене ме радува што некои од колегите пратеници од ВМРО-ДПМНЕ денеска се најдовме на иста бранова должина и слушам дека постои спремност еден ваков амандман за преиспитување на тоа дали имало, или немало корупција за сите влади кои што владееле во РМ, не станува збор за последнава влада. И затоа сум особено пријатно изненаден вака што гледам дека колегите навистина, еве еден ваков амандман веројатно ќе сакаат да го поддржат.

Исто така, ми се смачи да ги гледам нашите високи државни функционери, премиерот на Владата, претседателот на државата, како одат по белиот свет во Вашингтон, во Брисел, во Келн, во Монтереј и секаде како држава, како нација добиваме шлаганици и оценки како една пак ќе речам, јас не сум убеден дека сме корумпирана држава. Меѓутоа, ако сите овде, а и граѓаните кои што ги претставуваме имаат определба да бидеме членка на ЕУ, поноправна членка, ако имаме меѓупартиски консензус и консензус помеѓу сите граѓани на РМ да се приближиме кон ЕУ, кон цивилизираниот свет каде што функционира правната држава, каде што функционира пазарната економија, каде што се изградени критериумите за вреднување на квалитетот, стручноста, каде што се вреднува трудот на секоја индивидуа, наместо партизацијата на државата и на институциите, партизацијата на економијата и на стопанството која што се практикува во последниве години од осамостојувањето на РМ наваму, пак не зборував конкретно дека тоа оваа Влада, последнава влада дека ја направи партизацијата на државните институции, зборувам за сите влади до сега. Ова што ни се случува, оваа кулминација на социјални немири, овој народ кој што се собира пред Собранието, ова пукање што се случува низ РМ секојдневно, Сето тоа е резултат на нефункционирање на правната држава, нефункционирање на институциите на државата на ниво онака како што треба. Јас саскам еден ден да го видам премиерот кога ќе се врати од странство од некаде да биде пофален, а не стално да добива критики дека РМ треба да го направи ова, ова и ова. Јас

Некни бев присутен кога претставникот Хозе Пинто Тешеира го достави извештајот на Европската комисија и Сеуште го Немам добиено преводот на македонски, меѓутоа имам сознание дека повеќе од 80% од забелешките кои што се во тој извештај се темелат токму на овие прашања за кои што сега разговараме од каде нивната загриженост и од каде нивните констатации дека во РМ е толку критична состојбата во однос на корумпираноста. Мене ме радува и говорот што го одржа и претседателот на РМ господинот Трајковски како институција која што е независна во однос на работата на Собранието и во однос на другите институции во државата. Неговиот говор во Монтереј, потоа неговиот говор на балканскиот политички клуб тука. Така што сметам дека посебно треба сега на крајот на мандатот на овој состав на Собранието и јас како пратеник а секако дека и вие колеги пратеници да се увериме дали имаше корупција во РМ од 1991 година до 1998 година. Да се увериме дали имаше корупција од 1998 година до 2002 година и да се убедиме и ние и нашиот гладен народ и Европа дека во РМ нема корупција. Затоа јас еве однаспред ви се заблагодарувам што ќе дадете поддршка на еден ваков амандман со кој што сите дилеми ќе се разрешат.

ЈОРДАН БОШКОВ:

Господине претседателе, дами и господа,

По претекс на корупција во РМ 1992 година беше сменета Владата која беше експертска Влада која издејствува македонски субјективитет.

Но, после тоа, видовме мноштво на кабинети видовме промени во министерските фотељи, ако не секој ден, она веројатно секој месец по еден. Корупцијата беше главна во програмата или барем во декларацијата на сите тие кабинети, за жал, програма на влада овде во РМ не е видно. Ова го кажувам со целосна одговорност за тежината на зборот. Овде не се случи Собранието да гласа програма на влада, освен онаа програма за стабилизирање што ја понуди токму Владата на академик Никола Кљусев.

Овде, при било кој избор на влада се гласаше за кабинетот, не се гласаше за програма. Овде немаше никојпат коалиционен договор запишан црно на бело и објавен како обврзен документ и за законодавниот дел кој стои зад таа

владина коалиција. Сето тоа, еве веќе 10-тина години, ако не и 11 години дава свои реперкусии. Тежиштето во деформациите не е толку силно во агенциите или во министерствата, или кај министрите. Тежиштето на корупцијата е поставено во претставничкиот дом во Собранието. Гласајќи доверба, неиспитувајќи каде одат собраните средства или зошто воопшто баш толку се собираат, некој пат можеби и премногу, некој пат и премалку и на кој начин тие средства се арчат. Овој дом создаде за 10-тина години услови да се разграни многу богата мрежа на погодности на лични контакти кои ете на крај завршуваат со финансиски текови. Околу текот на пари, на финансиски средства, постои комплетна транспарентност на оваа земјина топка. Ние тоа го видовме, го почувствувавме, го разбравме, раздружувајќи се од поранешната СФРЈ, кредиторите, финансиските институции не до долар, туку до цент ако можеше и под цент, со поголема прецизност од цент, уточнуваа на која од бившите југословенски републики колкав долг и прилега и за што е таа должна да одговори. Има и во РМ комплетна транспарентност за тоа која пара каде отишла и каде таа завршила. Проблемот е во волјата, нормално на тие кои се во позиција да раководат со процесите на пари, на нивното движење, но пред се, јас ќе повторам, пред се на органот на главната институција од политичката моќ што е на Собранието, кое 10, 12 години белким не и подолго, упорно одбегнува контролна функција. Ние тоа го забележавме ете и во дискусијата околу законот за Народна банка, овој Парламент, па и порано, не баш многу се занимава со извештаите на таа финансиска куќа, многу важна за нас, за каква макроекономска политика може да се говори без уделот на банката, на емисионата банка, но еве, ние и тоа успеваме. Во секој случај јас би сакал, имајќи ги изложените согледувања на ум, да се приклучам кон тоа за давање дозвола на замислената, на конципираната државна комисија, да се испита работењето на било кој функционер. Во тој број спаѓаат и членовите на Собранието, да се испита можна корупција или сторени такви дела. Овде нам ни е познато и тоа го имаше, веројатно го има и пратеници се занимаваат со контингенти. И пратеници се занимаваат со концесии и ред други нешта. Тоа треба отворено да се каже. Исто така е фер тој кој што врши истрага

во колку е засегнат тоа да го обелодени и едноставно да не учествува. Ние сме мислам инволвираны во процесот на корумпирање на општеството. И би било упатно ако се согласиме токму затоа, бидејќи ние го носиме законот, овој закон не само да важи од, тука стои 01.01.1992 година, туку да се испита и работењето на секој поединечен пратеник, без притоа да се повикуваме на имунитет.

ЈОРДАН БОШКОВ: (продолжение)

Тоа би било сериозниот пристап. Другата можност беше

со претходниот амандман од колегата Наќе Стојановски, што ќе почне со датата на усвојувањето на Уставот но тоа не го усвоивме, но мислам дека нема да е на одмет овој амандман да биде прифатен бидејќи во иднина ќе биде многу тешко да се говори за борба против корупцијата. А што е со тоа што е досега, или нас ни станува навика па даваме амнести, аболкиции, па тогаш да си ги поедноставиме нештата и нашите барања. Можеби по упатно ќе биде наместо да носиме закон за борба против корупцијата најнапред да дадеме аболиција, кој какви пари стекнал, на кој начин и каков имот не е битно, битно е да го обелодени и тој понатаму да биде даночен обврзник, ако веќе не сакаме да испитуваме што се случувало. Тогаш ќе размислиме во оваа насока. Ние да поведеме сметка, дали со декларација, дали со закон, дека нема да водиме истраги против корупцијата што се случила, иако жалиме за тоа што дошло до нејзе, но предуслов е да се покажат сите имоти, сите парични средства на видело, за да важи таквата аболиција. Инаку, тие луѓе кои поради корумпирани постапки стекнале имот после извесен период од шест месеци, или две години ќе паднат под удар на законот за борба против корупцијата. Оттука сметам дека најлесно е овој амандман да добие поддршка и да се отвори можност во насока општество во иднина да се бориме против корупција, или барем тие што ќе бидат после нас

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор г-динот Благој Стојковски.

БЛАГОЈ СТОЈКОВСКИ:

Почитуван претседателе, почитувани колеги пратеници, почитувани министри.

Амандманот кој е поднесен од пратеничката група ВМРО-вистинска многу е сличен и многу се совпаѓа со амандманот поднесен од Наќе Стојановски, за кој пред малку парламентот се изјасни со гласање.

Гласав за тој амандман,ама во истовреме бев вчудоневиден зошто овој амандман не помина.

Амандманот што сега е на разгледување и за кој ќе треба ние како пратеници да се изјасниме бара да се преиспита се она што го имаме стекнато во изминатиот период, посебно да се преиспита стекнатиот имот на функционери во Собранието на РМ, од осамостојувањето на Република Македонија, или како што стои во амандманот 1.01.1992 година. Тоа значи дека со овој амандман нема да се преиспитува само работата на оваа Влада од овие четири години, туку се бара да се преиспита работењето и на поранешната Влада, или со овој амандман се бара да се преиспита и периодот на работењето на СДСМ кога беше носител на власта во РМ. Ме чуди зошто оние кои се во мнозинство во овој парламент не го прифаќаат овој амандман. Зошто да не се преиспита сето она што е направено, за да пред граѓаните навистина како треба и за да се види навистина што и како кој работел. Зарем толку се плашиме за овие четири години, зарем толку направивме за овие четири години да не го прифаќаме амандманот. Чудно е тоа. Секогаш велевме овие во изминатиот период, овие во изминатит период. СДСМ ќе го поддржи овој амандман. Лично јас го поддржувам. Во минатиот период бев пратеник, имав и друга функција, зошто пред граѓаните да не се види кој што како работел и на кој начин стекнал. Ако сите ние не го гласаме овој амандман, ако бегаме од одговорноста тогаш граѓаните со право можат да изразат сомневање и во работата на парламентарците, на нас пратениците затоа што она што е изразено од сите меѓународни организации и други институции во однос на Владата не сакам тоа да се пренесе и на нас пратениците. Мора да кажам дека во изминатиот период ние како пратеници бевме за донесување на одлука за формирање на анкетна комисија, но таа некаде заглави. Таа анкетна комисија беше и одлуката беше донесена дека ќе се преиспита работењето во Министерствата по однос на јавните набавки. Таква одлука донесовме меѓутоа, комисијата не дојде на дневен ред на Собранието, и таа исто така не се формира. Значи, еден од основите на парламентот, контролната функција застана. Ја нема таа контролна функција, што пратениците треба да ја имаат врз извршната власт. Јас морам да кажам дека не верувам дека некој од пратениците поради свои лични причини не сака да го гласаат овој амандман. Длабоко сум

уверен дека нема тука ништо, меѓутоа за да ги убедиме граѓаните дека е така, дека навистина сите работеле како треба, најдобар одговор од нас пратениците до граѓаните е да гласаме за овој амандман, да го поддржиме и по формирање на националната комисија да почне за секој што е на функција сега да излезе пред граѓаните и тоа да биде навистина прв чекор во расчистување на ова зло, кое го има не само во Македонија, го има во сите земји во транзиција, меѓутоа да го направиме првиот, но исправниот чекор. Исправниот чекор ќе биде ако ние за нас овде донесеме една таква одлука. Каков е тој чекор за оние од октомври што ќе дојдат овде на власт да ги испитуваме, а ние сега донесуваме закон кој ќе важи после шест месеци. Зошто за нас не видат граѓаните? А, зошто не видат и за оние кои беа зад нас или пред нас. Затоа полна поддршка на овој амандман и мислам дека сите пратеници ќе ја сватат сериозноста на овој амандман и верувам дека амандманот ќе го изгласаме.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор г-динот
Љубисав Иванов.

ЉУБИСАВ ИВАНОВ:

Господине претседателе, почитувани пратеници.

Ни со еден закон, па ни со овој закон и со колку сакаме амандмани да поднесеме не се разрешува прашањето на функцијата криминалот, шверцот ако за тоа нема широка политичка волја. Според тоа за да се стави крај на ова крајно опасна негативна појава која практично во Министерствата по однос на јавните набавки. Таква одлука донесовме меѓутоа, комисијата не дојде на дневен ред на Собранието, и таа исто така не се формира. Значи, еден од основите на парламентот, контролната функција застана. Ја нема таа контролна функција, што пратениците треба да ја имаат врз извршната власт. Јас морам да кажам дека не верувам дека некој од пратениците поради свои лични причини не сака да го гласаат овој амандман. Длабоко сум уверен дека нема тука ништо, меѓутоа за да ги убедиме граѓаните дека е така, дека навистина сите работеле како треба, најдобар одговор од нас пратениците до граѓаните е да гласаме за овој амандман, да го поддржиме и по формирање на националната комисија да почне за секој што е на функција сега да излезе пред граѓаните и тоа да биде навистина прв чекор во расчистување на ова зло, кое го има не само во Македонија, го има во сите

земји во транзиција, меѓутоа да го направиме првиот, но исправниот чекор. Исправниот чекор ќе биде ако ние за нас овде донесеме една таква одлука. Каков е тој чекор за оние од октомври што ќе дојдат овде на власт да ги испитуваме, а ние сега донесуваме закон кој ќе важи после шест месеци. Зошто за нас не видат граѓаните? А, зошто не видат и за оние кои беа зад нас или пред нас. Затоа полна поддршка на овој амандман и мислам дека сите пратеници ќе ја сватат сериозноста на овој амандман и верувам дека амандманот ќе го изгласаме. која практично го еродира секое друштво, секоја држава, која ја нарушува безбедноста на државата, ја уништува економијата, која практично внесува неред, недисциплина каде што се овозможува стварање на големи маки кои практично почнуваат во одреден временски период да имаат големо внимание на оние што влагаат, на оние што се на власта. Тогаш, по ова прашање мора да има еден широк консензус, за каков сум се залагал јас уште поодамна.

Ние во тој поглед мораме како секој чинител, секоја партија, па и тука ние пратениците да имаме сосема јасен и определен став дека ова е појава која што практично ја уништува државата и која што може да и нанесе огромни штети. Дека навистина ова не може да се реши само со тоа што ќе донесеме закон е тоа што ако не ги елиминираме изворите на ваквите појави, а тоа значи органите кои се борат против криминалот да бидат тотално деполитизирани, да бидат создадени од професионалци и независни луѓе. Понатаму, се она што ги компромитира министерствата практично треба да се отстрани како можност на таква компромитација. Зошто ние и после 10 години сеуште имаме контингенти? Кого штитиме со таквите контингенти? Практично, со давањето на правото на различни министерства да одлучуваат за разни контингенти и дозволи практично овозможуваме во тие министерства да се развива оваа негативна појава, а тоа значи дека или треба да се укинат таквите контингенти што побрзо, дури и вендеш, или тоа да се пренесе во институции како што е Комората, или некои други институции каде што практично одлучуваат за таквите поделби оние кои што имаат потреба, како и оние кои што треба да се заштитиуваат. Така е тоа во светов и ние тоа така треба да го правиме.

Понатаму, значајно е во царината што помалку да биде присутна политиката и што помалку да биде

присутна власта. Што повеќе да се професионализираат таквите институции, да се компјутеризираат, да се заведат такви мерки какви што ги има Европа, какви што ги има Америка, какви што ги има развиениот свет.

Исто така, крупни промени треба да се направат во судските органи. Тоа го зборуваме десетина години, меѓутоа судовите не ги осамостоивме. Ние зборуваме за тоа дека треба да се направат самостојни извори на финансирање на судовите. Судовите да не зависат од владата, од власта, од парламентот итн. Зборот ми е, да ги оспособиме институциите и да ги елиминираме изворите од каде што практично и потекнува таа корупција. Ние имавме една војна, војна која практично ја предизвикаа снагите кои што го продуцираат криминалот и војна во која што најмногу профитираат оние што се занимаваат со таа корупција, со тој криминал, со тој шверц итн. Сигурно е дека тоа не може да се искорени наполно, меѓутоа, тоа треба да се сведе на такви проценти какви што сепак се присутни во тие развиени демократски земји. Могу е индикативно дека овие појави широко се развиени на Балканот, во земјите во транзиција и во земјите во кои што не се развија овие институции за кои што зборував и во земјите каде што практично постои голема спрега и измеѓу криминалот на земјите во транзиција.

Според тоа, јас го поддржувам законот, ги поддржувам и амандманите кои го подобруваат тој закон, меѓутоа, ако не се изгради политичка волја во тој правец нема да има резултати.

СТОЈАН АНДОВ:

Има збор г-динот Жарко Караџоски.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

Почитуван претседателе, колеги пратнеици.

И јас би сакал да го кажам своето мислење по однос на амандманот од Пратнеичката група на ВМРО-македонска.

Може би е добро што на РМ и се случи една нова политичка партија во лицето на ВМРО-Македонска з атоа што доколку не беше најверојатно ќе немавме ваков амандман. Но, зачудува фактот што структурата на пратнеичката група на ВМРО македонска ја сочинуваат токму пратениците кои до вчера беа во ВМРО-вистинска. Само да потсетиме дека истите тие како ВМРО-Вистинска беа во една поширока коалиција и тогаш кај истите

пратнеици, иако овој закон подолго време е во процедура, буквално во процедура е уште со доаѓањето на власт на ВМРО-ДПМНЕ и другите коалиционери партнери, значи имаат простор, имаат и време и можност со свои забелешки или амандмани уште одамна да го сторат тоа. Значи, зачудува фактот зошто кога беа ВМРО-Вистинска имаа прстор, беа во власта не излегоа со една ваква идеја.

Би ми било исто така интересно и би било во секој случај вредно за внимание ако на чело на оваа партија која сега излезе ВМРО-македонска стои сепак личност на која што навистина не и е познат терминот корупција, но сепак еден човек кој ја предводи оваа партија олицетворен како лидер на истата, за кој што сметам дека во секој случај му е познат поимот корупција преку негово лично искуство. Имал простор и тој како лидер, бил министер во Владата на ВМРО ДПМНЕ, министер за финансии и имал простор да делува и да работи на ова поле.

Затоа сметам дека овој амандман поднесен вака како што е поднесен е чисто некаков си маркетиншки потез за кој што сега ВМРО-македонска сака да го направи за предизбори да створи некаков сопствен маркетинг.

Инаку, на голем дел од пратнеиците на ВМРО - македонска, почитуваше и на мојот колега почитуваниот Ристоски, со кој сме од истиот град, ако можам навистина да сватам и на некој начин и да го оправдам неговиот гест, неговата постапка кога преминуваше во ВМРО-вистинска од причините кои што ги искажаа овде на говорница мене апсолутно денеска не ми е сватлива причината да се напушти сега ВМРО-Вистинска, за која овде слушавме славопојки дека е таа вистинска, дека е таа идеална, и дека во нејзе нема да се случуваат работи како што се случувале во ВМРО-ДПМНЕ. И во ВМРО-вистинска лидер беше исто така Борис Стојменов.

Значи, испаѓа дека не се многу оперирани од процесите кои што се случувале и во ВМРО-ДПМНЕ. Би сакал да кажам и нешто конкретно.

Сметам дека овој закон кој е на дневен ред "Закон за спречување на корупцијата" и ние овде и во општиот претрес и сега во амандманска расправа дискутираме за мерки као треба да се спречи корупцијата. Праксата во РМ, покажала и докажала, и преку разни анкетни комисии, преку разни поврени комисии кои се формирани во сите овие десет години вели обично формирајте

некаква комисија за да не се истера вистината на видело, така да и со овој амандман кој што го предлага ВМРО-македонска сметам дека ништо посебно нема да се направи, туку само ќе има една непродуктивна работа и на крајот на краиштата од тоа ефект нема да има.

Инаку, појавата на корупцијата не е измислена само за РМ. тоа е широк поим и работа која ја познава целиот свет.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ: (Продолжение)

Да не забораваме и Европскиот парламент во едно не така далечно време беше расформиран, заради појава на корупција. Тоа не значи дека ако некој сега доаѓа од таа страна и нас ни соли памет, дека е навистина кој толку авторитативен и дека тоа кај него не се случува, демек еве само кај нас се случува. Да е случајот на корупција познат само во Република Македонија и да е тој само применуван тука, лесно би се нашол крајот. Меѓутоа, корупцијата е светски проблем. Ние овде треба да дискутираме и навистина да ги насочиме сите наши активности во смисла да изнајдеме вистински мерки и решенија како да дојде до спречување на корупцијата. Факт е дека овие 12 години од осамостојувањето на Република Македонија, такви мерки ниту се обидело да се побараат, а камоли да се изнајдат. Ако сега некој има доблест да предложи еден ваков закон по кој што ние дискутираме и по кој што можеме да наоѓаме критики и маани колку сакаме, факт е дека сепак еден таков закон дошол на дневен ред. Значи, некој сепак сака да ја насочи работата кон спречување на оние негативни работи, кои што и досега се појавувале. Тоа е од аспект на законодавство. Инаку, ние читаме и дневни весници, следиме и јавни медиуми, слушаме и следиме дека Владата формира и свои координативни тела на кои што секој граѓанин преку одредена телефонска линија може да пријавува разни случаи за кои што ги знае, преку разни информирања итн, што значи дека мерките треба да се бараат и само со решителни мерки, нешто слично, не би сакал да ги повторувам зборовите од Љубисав Иванов Синго, кој добро кажа, значи, само со мерки онаму каде што е коренот на корупцијата, со такви ефикасни мерки да се решава проблемот. Јас сметам дека со вакви амандмани ниту ќе се реши проблемот, ниту нешто ново ќе се најде во Република

Македонија. Едноставно ќе се користат само за етикетање на одредени луѓе, едни ќе бидат чисти, други ќе бидат валкани и на крајот на краиштата никогаш вистината нема да излезе на видело. Дајте да работиме во правец да најдеме вистински решенија, решенија кои што во иднина, почнувајќи од денеска ќе ја направат корупцијата апсолутно ишешетена, поточно да не постои. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Караџоски Жарко.

За реплика се јавува г. Ристовски Ненад.

НЕНАД РИСТОВСКИ:

Господине потпретседателе, дами и господа пратеници, Иако во Деловникот на Собранието на Република Македонија што е сега актуелен пишува дека еден пратеник за она искажаното не може да се повика и тоа единствено може да го спаси г. Караџоски од онаа тежината на искажаното. Но, сепак, во интерес на вистината и според старото правило да впери прст, треба да се чуе и другата страна. Ние поднесовме амандман легално на еден законски проект, со кој сметаме дека овој амандман ќе покаже и политичка волја на некој што декларативно, само декларативно дефинитивно во државата за која што сите се декларираа се патриоти, веројатно, затоа и многу патиме, ќе покажеа волја, навистина да се појде во борба против вистинскиот непријател на државата, тоа е корупцијата.

Бидејќи, не чув никаков аргумент овој амандман, туку само дискредитација на нашата политичка партија, изнесување невинности, го зема правото пред сите пратеници и пред македонската јавност, да оставам нешто што на сите им е јасно. Оваа пратеничка група уште од излегувањето од ДПМНЕ, кратенката под која што е регистрирана е ВМРО, цело време беше ВМРО без додавки, никогаш немало регистрирана партија под име ВМРО Вистинска до последно време, кога што МВР си ја регистрира таквата со цел да удри на нас и ден денеска на сите ви е доставено до пратениците што сте тука, дека кратенката на оваа партија е пак само ВМРО. Толку за оние дискредитации, нови партии итн, на сите ви е доставено, но гледам дека некој сака да продава магла. Упадот преку г. Богоевски за растурање на оваа партија, човекот што со години продава магла со бративславската врска

и со разни прекинувања на процесите, како што беше процесот на прислушкување итн, не успеа, така што нема да успеат и овие дискредитации, што некој сака тука да ги постави.

Законот сам по себе не може да доведе спречување на корупцијата. Тоа на сите ни е јасно. Но, не ни е јасно зошто некој бега кој да биде под удар на истиот закон, ако законот е добар, а е добар, и зошто некој тука сака да важи за некое друго време, можеби за некоја друга држава, а не за оваа каде што ние сме пратеници. Не гледам аргументи, ако некој навистина мисли да се бори против корупцијата, да не го прифати овој амандман. Беше спомнато името на нашиот лидер, тука јас нема да го бранам, бидејќи тој е доволно способен сам да се одбрани и морам да ве потсетам на нешто што изгледа сте го заборавиле или не читате весници, бидејќи ги контролирате некои. Ние побаравме како наш предлог во нашата кампања против корупцијата, која беше и јавно најавена, прв на листата да биде никој друг, туку нашиот лидер, а веднаш понего и лидерите на партиите кои што го прават мнозинството во Парламентот. Тоа јавно го побаравме и наместо декларативно да се продава сега магла тука, ако некој навистина мисли да дискредитира човек, ги има сите законски можности, ги имате Министерството за правда, го имате Министерството за внатрешни работи и се живо можете да докажете од она што го зборувате. Така што, не личи на некој пратеник кој е член од позицијата да излегува тука со паушални оценки. Досега немате ништо докажано, иако на удар сме повеќе од 2 години, иако претрпевме се што претрпевме, така што она што го кажавте може да го каже само пратеник од опозиција, т.е. да исфрла некои работи за кои што нема докази.

Господинот Љубе Бошковиќ подели 500 кривични пријави и како што гледам во последно време најповеќе кривичните пријави се токму за луѓе кои се од опозицијата. Едно морам да признам дека во последно време ни се сложуваат ставовите. И вие признавате дека најголем број на корумпирани фјункционери се во владеачката партија. Како што оди времето ќе се изедначиме по ставовите. Ние тоа го тврдевме уште од почеток, така што ако сакате да дискредитирате некого, искористете ги овие министри што вие ги контролирате, пошто ги држите со вашето мнозинство во првите два редови,

она што го кажавте да го докажете. А, ако имате можност натерајте го и вашиот лидер да прифати дуел да покаже од каде и како е стекнатото богатство што го има.

Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Ристовски Ненад.

За збор се јави пратеникот Мирчевски Звонко.

ЗВОНКО МИРЧЕВСКИ:

Почитуван колега, почитувани колеги пратеници, Јас бев многу конструктивен и го поздравив предлагањето на овој закон на Владата и навистина не знам толку нервоза се внесе во редовите на ВМРО-ДПМНЕ кај моите колеги односно не слушав дали ќе биде поддржан овој амандман или нема да биде поддржан. Од многу плукање едноставно неразбрав од мојот ценет колега дали амандманот кој што го предлагаме сега на законот, кој што предлагач е Владата на Република Македонија, зад која што стои и премиерот, вие не измисливте ништо друго за толку жолчно да реагирате, освен што бараме овој закон да важи од 1991 година и што е тука спорно. Што е страшно толку, па може да е и од 1945 година.

Што се однесува до моето шетање по политички партии итн, тоа не е ваша грижа, вие вашата работа ја завршивте, ја искршивте мојата куќа, го искршивте мојот дом, а вие правите палата. Јас работам 15 години како доктор, а вие бевте обичен прематар. Нема што да кажуваме кој е и што е. Јас, да ве потсетам на една работа колега, ако другите колеги овде не знаат, вие треба да знаете. Јас бев вработен, бев доктор стоматолог 15 години работев, ние работевме со мојата сопруга. Вашата сопруга се вработи во Економскиот факултет во Прилеп вие откако станавте пратеник на добра волја, на наше разбирање овдека на колегите. Не треба така да гледаме на работите. Тоа не е добра работа.

Законот, навистина, мислам дека е добар. И, амандманот, еве, некои од колегите го прифаќаат, јас не знам зошто вие се плашите. Што се однесува до законот тој беше предложен уште во 1999 година, кога министер за правда беше г. Владо Камбовски, а министер за финансии беше по некоја случајност сегашниот наш лидер г. Стојменов. И, што е тука страшно? А, што се однесува дали

бил корумпиран или не корумпиран, точно овој амандман се однесува да го видиме и г. Стојменов колку е корумпиран. Јас неколку години овде слушам дека г. Борис Стојменов е еден од најкорумпираните луѓе во државата. Ако е така, дајте да го изгласаме овој амандман и од него нека почне државната комисија, а државната комисија е предвидена со законот за борба против корупцијата. Ние тоа сега не го измислуваме.

Што се однесува до корупцијата, навистина, е светски проблем. Е, ајде сега зошто сега да почне, зошто да не почнело во 1999 година, зошто сега да почне, да почне по 6 месеци, потоа уште по 6 месеци, нека почне по 16 месеци и ние со г. Флоровски ќе стасаме за во пензија. Кога ќе дочекаме ние да го видиме тој закон. Ако е впрочем така, па зошто тогаш Владата го предлага законот ако е сигурна дека нема да се изгласа и дека нема да биде функционален и да не функционира.

Ги поздравувам напорите како и целата македонска јавност што ги прави Владата за борба против корупцијата, формирањето на координативното тело, напорите што се правата, ангажирањето на експерти од признати еминентни ревизорски куќи, сето тоа го поздравувам. Овој амандман за мене не значи ништо.

Јас ќе поставам само едно прашање, дали ќе го гласате амандманот или не?

Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на колегата Мирчески Звонко.

За реплика се јавува пратеникот Караџоски Жарко.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

Почитуван потпретседателе,

Би сакал да му реплицирам на колегата Мирчески. Ако колегата Мирчески заклучил дека мојата дискусија била жолчна или нервозна, оваа негова реплика не знам на што личеше, само на излив на нервоза.

Господине Мирчески, ќе ви одговорам само на неколку работи. Знаете да извадите заклучок дека јас правам палата, исто како јас сега да извадам заклучок дека вие сте купени за 50 илјади марки од страна на сегашнава партија. Има една друга

разлика, а не знам вие што подразбирате под палата. Она што јас го правам, што сакате да кажете дека јас лвраам палата, е барем со званични документи, легално, покриено и можете да проверите, за разлика од вас кој градевите диво. Повторно, благодарение на ВМРО-ДПМНЕ не ви е срушен. Тоа може да се провери, значи сме направиле грешка. Јас, вашата жена г. Мирчевски не ја спомнав. Не знам зошто вие се нервирате оти мојата се вработи. Мислам, да се мешаат жени овде на седница на Собрание, навистина нема логика.

Друго, да ви кажам г. Мирчески, дали вие адвокатурата ја викате прематарство. Вие ме нарековте прематар. Вие заборавивте дека јас работев како адвокат. Ако е таа дејност прематарска, тогаш како да кажам стоматолошката дејност што е. Јас нема да кажам дека е прематарска.

По однос на тоа зошто го спомнав вашиот лидер. Ништо не реков лошо за човекот, само кажавена истиот тој човек не му е непознат терминот корупција. Човекот е присутен толку години и во политика и во се и за него не е непознат поимот корупција. Меѓутоа, ако бил толку ангажиран, за него зборувам за лидер не како личност и вие како партија, зошто тоа не го правел додека седеше во редовите на ВМРО-ДПМНЕ, кој што сега толку лошо го критикувате. па, беше министер за финансии, зошто од него не потекна иницијативата, оваа која сега вие ја барате. Исто така, истиот тој влезе во истата таа партија ВМРО Вистинска, за која што трпевте тортура, како што вие кажавте, бевте во широка коалиција, вие станавте потпретседател и ден денес сте.

Господине Мирчески, ако зборуваме за некој морал и за некоја чесност, морално и доблесно од вас би било, нешто што би можеле вака добро да го направите, да се исчистите од сите овие работи, да си дадете оставка од местото потпретседател. Затоа што благодарение на ВМРО-ДПМНЕ вие добивте гласови. Што е тоа упорно држење за фотелја. Јас да бев на ваше место уште од почеток ќе си дадев оставка. Јас гласав за вас за потпретседател и сега ќе гласам да бидете разрешени, не од нешто друго, од чиста политика и од чиста принципиелност. Ако сме се договориле да правиме широка коалиција по таа логика, вашата партија тогашна

ВМРО Вистинска ве предложила потпретседател, ние тоа сме го прифатиле и сме гласале. Ако од утре кажувате дека сте опозиција, нели ја напуштате Владата итн односно широката коалиција, требаше да направите нешто слично како СДС. Тие беа доблесни си ги повлекоа министрите и тоа е морално, тоа е чисто. Но, вие да се држите до фотелја, а од друга страна да зборувате за корумпирана влада, мислам дека навистина е неодговорно. Крајно неодговорно. Толку, ако ме потсетите нешто друго ќе кажам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Караџоски Жарко.

За реплика се јави пратеникот Мирчески Звонко.

ЗВОНКО МИРЧЕСКИ:

Ако за некогo функцијата потпретседател на Собранието претставува висока функција и ако некој смета дека таа потпретседателска функција сум ја добил благодарение на неговите гласови, јас не сметам така. Зошто, некој навистина треба, а поготово ако е правник, а порано бил адвокат да прави разлика од законодавна, од извршна власт и некој треба да прави од тоа што значи дејствување на партија од опозиција и дејствување на партија во власт. Меѓутоа, не е спорно и апсолутно не е спорна мојата оставка, бидејќи во Собранието има покренато постапка за мое разрешување и како што гласавте со вашите гласови, како што кажавте, така на наредната седница ќе ме разрешите и готово. Тоа апсолутно не е никаков проблем.

Се измести смислата од она за кое што беше потегната целата оваа дискусија, а поентата беше околу предложениот амандман 70-а на член 70 и околу тоа требаше да расправаме. Сепак, не слушнав ваш одговор дали ќе гласате за овој амандман или не.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на колегата Мирчески Звонко.

Има збор пратеникот Вангел Симев.

ВАНГЕЛ СИМЕВ:

Почитуван потпретседателе, почитувани дами и господо пратеници, многу сум изненаден од пратеникот Караџоски. Ни срам ни перде да се нема. Немав можност, а ги носам, во торбицата ми се писмата што ги добивам од граѓаните на Македонија. Ја уништивте ...

ВАНГЕЛ СИМЕВ:(Продолжение)

(Реакции во салата со дофрлување, потпретседателот предупредува на ред со свончето)

Господо, такво однесување само на улица може да има. Засрамете се господо пратеници.

(Дофрлање од место)

Го извалкавте многу и им9то ВМРО. Многу, многу многу. Не постојат средства што можат да го избришат. Барем слушајте.

Толку многу сте валкани, како партија и Вие ли најдовте сега да зборувате и да напаѓате? Најдобро ќе беше да молчите како што молчат и некои други, а не да Се јавувате.

Вие го кажавте немислењето Ваше за овој амандман и за овој закон. Поточно, борбата против корупцијата. Незнам како ќе се јавите во Прилеп и како ќе им кажете на тие граѓани дека Вие сте тие кои се залагате за борба против корупцијата и чесно ќе работите?! Жалосно. Дури правник?! Правник не се залага за правен систем да владее во државата закон. Дури си зеде за право да оправдува криминал. Вие го оправдувате, со Вашето излагање сега, криминалот. И, си зеде и такво право да не осудите дека ние, воопшто пратениците не се разбираме што значи зборот криминал. Стварно, нема правник во нашата пратеничка група, но знаеме што е криминал.

Исто така не осуди и Вашиот колега Томе Стојановски, исто така правник, кој рече треба да се има ум, да се има 5 милиони марки. Тоа ли треба да го слушнеме, господо правници, токму од Вас, кои сте Вие тие кои најмногу треба да апридонесувате за борба против криминалот, а не ние од физичката култура? Вие сте тие, правниците. Ние треба да зборуваме за спорт. Но, за жал, овде најмалку се има разбирање за спортот. За ништо не се има, а најмалку за спортот. Го еломнавте дури и претседателот на нашата партија, лидерот. Па, токму ние тоа го бараме. Ние бараме да се почне со корупција и нашиот претседател неколкупати кажа и портпаролот кажа јавно, од ПРЕС, дека корупцијата сакаме да започне токму од нашата партија, токму од претседателот. Дури, да Ве потсетам, да Ве потсетам, кога бевме заедно 1998 година, запаметете добро, додека беше претседателот Стојменов министер за

финансии, кога се постави на дневен ред за прв пат корупцијата, бараше расчистување и носење закон за корупција. Значи, одсекогаш нашиот претседател се залагал за борба против корупцијата. Тоа требаше да го знаете. А, уште повеќе, до толку што сте правник и требаше и Вие тогаш да му дадете поддршка. И тогаш требаше. А сега, многу повеќе треба да дадете придонес, затоа што корупцијата ара во државата.

Сето ова што се случува во државата е резултат на корупцијата во сите сфери. Битолчани, знаете што ќе речат г-дине Караџов? Кријанка сакате да играте. Кријанка, знаете што е? Тоа значи не "рекла-казала". Дајте закон, кој закон ќе се спроведе. Она што го бараме од 1992 година, па секој кој згрешил. Тука нема аминување и амнестирање на никого. Дури и левата и десната страна. Сите ќе влезат во исти кош.

Значи, штом не сакате, значи Вие ја признавате вината. Ако СДСМ прифаќа, значи чисти се. Вие сте тие, виновниците. Дајте прифатете. Зошто не прифаќате? И секој оној кој нема да гласа за овој амандман, тој е поддржувач на криминалот. Не знам со кое лице ќе се јави на изборите што идат. Не знам кое лице ќе го имате пред граѓаните.

Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Симев Вангел.

Да не се задржуваме многу во репликиве.

За реплика се јавува г-динот Караџоски Жарко.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

Мене ми е, навистина, жал 4 години седиме во овие клупи, ако нешто малку научил г-динот Симев, барем можеше да научи како се презивам. Не сум Караџов, туку Караџоски, убаво прочитајте.

Инаку, г-дине Симев или Симевски, не знам кој ми вели мене да не се срамам, нели, како не ми е срам? Тоа доаѓа од Ваша уста. не знам навистина со кое право мене можете да ме наречете дали не се срамам за она што сум го кажал овде. Сега треба да има некој доблест па тоа да го каже.

Да се засрамите треба вие кои во 4 години мандат не Ве собра ниту една партија. Не знам дали ќе го завршите овој мандат со трета. Можеби четвртата ќе биде среќа. Тоа зборува за доблест и за

морал.

Г-дине Симев, немојте да бидете толку упорни во она тврдење за кое што тврдите дека барате Вие да почне од Вашиот лидер. Па, знаете дека ако почнете од Вашиот лидер, прво што ќе се сонете, ќе се сонете во Прилеп на Економското факултет. Таму ќе најдете една диплома, фалсификувана, на која што синот на г-динот Стојменов, ај да Не речам со корупција, еве со пари купи факултет. Затоа се води истрага, за тоа има кривични пријави и т.н. и т.н. Па, немојте многу да се чукате во гради.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Караџоски Жарко.

За реплика се јави пратеникот Симев Вангел.

ВАНГЕЛ СИМЕВ:

Почитуван потпретседателе, почитувани дами и господа пратеници, Господине Караџов, ќе Ви кажам зошто треба да се срамите.

(Реагирање од место)

Караџоски, се извинувам. А, мислите ако завршувате на "ски", дека ќе се ослободите од бугарштината? Не значи тоа.

(Реакции во салата)

Немојте бучни. Зошто бучни? Зошто толку врева?

Ќе Ви кажам зошто. Г-дине Караџов, Вие гласавте за измена, за промена на Уставот. Вие гласавте. Ќе Ве молам.

Господине Караџов, Караџоски, Вие гласавте за амнестија, за ослободување на убијците на македонските деца. Вие гласавте.

Вие гласавте за распарчување на Македонија. Вие г-дине Караџоски.

Господине Караџоски Вие гласавте и овде на присила Телеком е продаден, златната кокошка на Македонија. Секоја година 150 милиони. А не да кукаме како држава, да кукаме по целиот свет со свиткана глава, да молиме некого да ни помогне за 50 милиони или 100 милиони марки. 150 добивавме годината. Вие го продадовте. Ти гласаше. вде не ми дадоа да зборувам, кога влезе министерот, се сеќавам, не добив збор затоа што дискусијата уште траеше. Без ние да одлучиме беше продаден Телеком. Никогаш нема да ја заборавам таа слика.

И не сте грешни, уште кажувате. Треба ли уште да зборувам зошто не сте

грешни?! И треба да се засрамите. А, за дипломи, за дипломи тука е министерот Новковски. Треба да формира инспекција, која инспекција ќе врши истражувања. Јас сум првиот, имаме такви многу дипломи, меѓу кои тврдам и на нашиот Факултет има. Јас, Вишата трењерска не ја признавам на нашиот Факултет. Не ја признавам јас, затоа што нема дипломска. На целиот простор на Југославија има. Но, затоа има една група што работи нечесно. Тука е министерот, тука има инспекција, нека расчисти. Не можам јас да расчистам. За гласачка машина има. Вие сте на власт, Вие треба да расчистите. Да сум јас на власт, ќе расчистам.

Кога бев кај Вас, не можев од Вас, од тие како вас да влезам во фудбалот и да расчистам. Затоа фудбалот ни е на ваков степен.

Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Симев Вангел.

Има збор пратеникот Стојменов Златко.

ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ:

Господине потпретседателе се надевам дека ќе ја вратам дискусијата на амандманот по законот за корупција што дискусија пратеникот Караџоски вешто ја измести и како предмет на дискусија на парламентот успеа да ја наметне пратеничката група, членови на нашата партија, луѓе кои не се присутни. Луѓе кои не ги избрал парламентот. Тој тоа треба да го знае, барем до сега, Деловникот на Собранието, дека не може да зборува за луѓе кои не се во парламентот и кои не ги избрал парламентот.

Меѓутоа, може да зборува за луѓе како што е Владата на Република Македонија, министри кои ги избира и чија функција ја контролираме. Таа разлика г-динот Караџоски во четвртата година на мандатот, како правник не ја направил.

Господине Караџоски да биде корумпирана може да биде само власта. И тоа не сте го научиле. Човек кој е на јавна функција, државен службеник или човек на власт може да биде корумпиран. Корупција е токму тоа. Злоупотреба на власта. Значи, да зборуваме за сите власти, за оваа, за минатата и за идните власти во РМ да не бидат корумпирани.

Инаку, како ќе ги објасните место, јас очекував да зборувате за многуте афери во здравството, каде има нетранспарентни тендери, оптужен, на суд даден тендер за акцелераторот, јавна тајна комисиите, инвалидските комисиии како ја делат инвалидноста во Република Македонија. Се покажа и со комисиите во Воената болница, аферите за шеќерот и за провизиите земани за нетранспарентната приватизација во РМ се дефинитивна и дадена забелешка до Република Македонија од Европската комисија, како забелешка на работата на Валдата на РМ. Не можеме да бегаме од тоа г-дине Караџоски.

Дали со напаѓање на опозицијата и зборување за опозицијата или опозицијата сметат дека треба да ги открие овие афери со шеќерот, со провизиите на нетранспарентната приватизација што ја кажува Европската комисија?

Знаете што е корупција г-дине Караџоски. како еден министер или премиер со плата од илјада марки месечно, нека се и две, годишната плата му е 12 до 24 илјади марки, купува имот од 300 илјади марки, прави куќа на Водно од 300 илјади марки, а да не зборувам од милион, два милиона марки и стекнува таков имот. Или, уште по едноставно прашање. Како еден министер кој зема плата некаде, да не биде нетранспарентно, нека е и две илјади марки, значи со 24 илјади марки годишно гради куќа од 300 илјади марки, од 500 илјади марки од милион марки или е премиер тој истиот со слична плата, има имоти купени низ Македонија на неколку места. Колку данок има платено на државата Република Македонија? Барем во тој поглед, да не го објаснув потеклото на парите. Данокот што го има платено на РМ колкав е? Инаку, се за сите нас ќе биде ветер и магла ако не покажеме кому од каде се парите и колку има платено даноци на оваа држава.

Господине Караџоски, конкретно прашање до вас. Тржба да направите разлика меѓу една барем работа, меѓу луѓето кои дојдоа богати на валст и можеби се збогатиле, направиле корупција или не што бараме да испита Државната комисија. Меѓутоа, Ве прашувам нешто. Колку богати дојдоа луѓето од 1998 година кои се сега најголеми богаташи во РМ, на чело со премиерот Љубчо Георгиевски? Колку имоти имаат тие и колку имаат платено

данок на оваа држава? Ако е така, овашто го кажувам е корупција. Ако не е така, јас барам државна комисија што ќе испита и за Љубчо Георгиевски и за Борис Стојменов и за Гештаковски и за Стојменов и за Караџоски и ќе ги симне и хипотеките од нас. Ако е ова хипотека и неточно, ќе докаже Д9ка е така. Меѓутоа, се додека не дозволувате да се даде таква ингиренција на државната комисија, Вие немате право да зборувате дека не правите корупција. Правите, бидејќи се плашите да дозволите контрола над вашата власт и на вашето богатење. Кога ќе дозволите контрола на богатењето на луѓето од 1998 година, како што дозволија колежит еод СДСМ од 1992 година, тогаш мож9ме да зборувам9 на исто ниво како беше тогаш, како беше претходно. Да ги испитаме сит екои биле на власт и да ги тргнеме хипотекит еи аферите за шекерот, за паштетите во Министерството за одбрана, за нетранспарентните приватизации, за разните провизии. Единствен начин е тоа, овој. Придружете ни се во гласањето за амандманот, да не ги измдстуваме темите, да зборуваме за амандманот и да не зборуваме на памет и 693 разни докази за одредени луѓе кои не се присутни во апрламентот, туку да го дадеме тоа на компетентни и неутрални луѓе, преку Комиисјата да испитаат и да кажат тоа е така или не е така. Овој платил данок на државата, овој не платил. Овој има 300 милиони марки куќа направено, не платил данок. Треба да плати. Овој нема, овој има. Тоа е нашата интенција. Нема друга. Ако сакате со други квалификации да го блокират9 овој амандман што е со благородна намера, Нема да бидд добро ниту за парламднтот, ниту за сите луѓе кои ги спомнуваме овде, во парламентот.

Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Стојменов Златко.

За реплика Се јавува пратеникот Караџоски Жарко.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

Господине Стојменов јас неznam зошто сте толку исфрустрирани ие баш од тоа што јас го зборував? Ми поставивте неколку прашања, должен сум да одговорам.

Ме прашувате дали знам што е корупција. Јас тврдам дека знам што е корупција, како поим, како појава и т.н. Меѓутоа би Ве прашал вас дали Вие

знаете што е корупција?

Ве молам, Вие што кажувате, испаѓа да се купи диплома од Факултет дека тоа не е корупција, Д9ка само власта треба да биде корумпирана? Така? А, што е Факултетот кој е составен дел на Универзитетот за кој има афтономија и т.н. Што е тоа? Тоа не е ли корупција? како да го крстиме тоа, таа појава?

Овде некој укажа дека министерот за образование дека треба да формир анекакви си комисиии за испитување на таа работа. Не треба комисиии. Имаме легални органи, обвинителство, судство и т.н. што ја следат таа работа.

Поставивте едно друго прашање. како може еден министер со својата плата д акупи тоа, тоа и тоа? Јас би поставил адекватно друго прашање, како може еден пратеник, пак, да купи одредена ординација и т.н. и т.н со својата плата. Исто е субјективно прашање. До каде ќе одиме ако докажуваме такви работи нели?

Затоа, да не зборуваме паушално. Вие убаво кажавте. Кажавте не е во ред да се зборува паушално, туку да се зборува аргументирано. Во сето ова што го кажавте, 90 ако не и 100% што кажавте немате аргументи. Зборувате паушално. На основ ан акои аргументи го тврдите сето тоа што го кажувате. Извадете овде аргументи и докажете дека тоа е така. За паушално зборување, паушални одговори.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Караџоски Жарко.

За реплика се јави пратеникот Стојменов Златко.

Вие, г-дине Симев не бевте спомнав.

ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ:

Господине Караџоски,

Кажавте дека Вие не сте за ваков начин, така Ве разбрав, на испитување и никаков друг, туку дека функционираат легалнит еинституции. Па Вие зборувате овде за корупција, за случај овој, за дипломи. Дајте, легалнит еинституции не функционираат бидејќи г-динот Жарко Караџоски еве, накажа тука, два, три примери на корупција. Повеќето се лажни, невестинити, бидјеки примерот што го кажа за мене е лажен, невестинит. Јас сум под закуп, во ординацијата каде што седам, плаќам кирија секој месец. Еве една лага.

Меѓутоа, зошто да зборуваме лаги,

невистини, претпоставки? Не сме јас и Вие тие кои треба да ги истражуваме. Бараме една комисија која ќе ни каже ова е вистина, ова е тоа, ова не постои. Се друго ќе е шпекулација. А Вие се плашите од такв акомисија или не се плашите, тоа е проблемот.

Инаку, Вие сте тој кој цело време кажувате аргументи дека легалнит еинституции на системот не ги разоткриваат случаите една корупција. Уште нешто ќе Ви кажам г-дине Караџоски, пратеник може да зборув аод говорницата, шпекулации, за кривични дела, корупција и слично. Меѓутоа, еден правник кој поминал од марксизмот во плурализмот, кога сите беа виновни, кога се обвинуваа , сега нешто, некого да обвинувате за кога нема кривично дело, да обвинувате како правник, неznam што да кажам за еден правник, лаицизам.

ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ: (продолжение)

За да не се занимаваме со лаички работи, да не ја замараме јавноста со нашите дискусии, да не спориме околу одредени работи, да не ја изместуваме дискусијата, да не судиме и јас и вие на министрите, бившите министри на функционерите на партиите, дајте да воспоставиме тело во оваа држава, гласајте г. Жарко Караџоски. Имајте доблес после се ова што го зборувате за честност, спротивставете се на партискиот став кој знам дека ви е тежок, споритвставете се машки, застанете како правник зад ваква комисија, па да видиме што ќе направи, бидејќи непостоењето на овој закон и непостоењето на ваква комисија, став на Европа и на вас и на сите нас овдека корупција во РМ постои. Најголема забелешка на европската Комисија е нетранспарентната и корумпирана приватизација во РМ. Па не приватизиравме во ВМРО-Македонска и сега ајде ќе зборуваме кој во која партија бил, кој каков лиед имал. Дајте тоа некој да го докаже. Тоа ми е интенцијата, добронамерна, чесна, надпартиска. Многу политичка. Ќе ги тргнете ли лагите од овие ваши министри што ги браните дека направиле. Но за да ги тргнеме треба некое неутрално тело во кое, кога ќе се испитува за некој кој е на власт треба да има опозиционери, а не да биде како во Управниот одбор на Фондот за здравство, да има членови од владеачката партија, од редот на пратениците. Тоа се злоупотреби кои можат да се јават во

праксат и тука можеме да зборуваме за волјата за борба против корупцијата. Така што да не си фрламе магла во очи. Мислам дека тоа не е лично за еден Парламент. Да зборуваме за корупцијата во РМ, како појава и како да ја дискорениме.

Вие ја негирате нашата иницијатива. Ние знаевме да направиме таква иницијатива во склоп на Државната комисија што ја предложи Владата на РМ; и дадовме поголеми ингеренции. Па така знаеме да ги решаваме работите од минатото. Вие го критикувате нашето предлог но каква алтернатива давате вие на ова, како ние да испитаме дали има корупција во РМ или не. Вие да критикувате само група на пратеници, од оваа партија биле, вака размислувале, политички, да ги каменувате од говорницата, уште еднаш да го каменувате својот колега од Прилеп, не е во ред. Дајте да зборуваме за амандманот.

Јас предлагам и го замолувам и потпретседателот, сите дискусии кои се надвор од текстот на амандманот, Државната комисија ингеренции да дава од 1992 година, да не ги правиме овде. Навистина нема смисла.

ИЛЉАЗ ХАЛИМИ:

За реплика повторно се јавува Жарко Караџоски.

ЖАРКО КАРАЏОСКИ:

Колега Стојменов очигледно не се разбираме во одредени работи.

Колку што јас ве слушав и разбрав, мислите ли вие дека таа Државна комисија за која поднесувате амандман дека ќе има некоја улога на суд, на некој истражен орган?

Кога јас зборував за неприфаќањето, односно она што го зборував по однос на вашиот амандман, зборував од аспект на тоа дека токму таа комисија нема ништо да направи, како што не направија ни Анкетните комисии, ни една друга. На крајот на краиштата и каков да биде извештајот на таа комисија, работата мора да ја завршат институциите на системот, обвинителство, суд, и тн. Нема сигурно комисијата да суди и да затвара. Еве и да се прифати вашиот амандман. Јас кога го кажав тоа зборував од принципиелна гледна точка. Зборував за тоа да најдеме мерки и средства за да профункционираат системите, институциите на системот. Формирањето на комисија нема ништо да придонесе,

ништо, како што тоа не го направиле ни другите комисији кои сме ги формирале. Од тој аспект зборувам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

За збор се јави пратеникот Тито Петковски.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Почитуван потпретседателе, почитувани колеги, Навистина расправата отиде во сосема друг правец со дисквалификации и навреди и немав мотив да излезам на говорницата. Дури и мојот колега не кажа која е суштината на оваа комисија во законот. Мислам дека е страмно, недостоинствено да се говори отворено дека нема никаква смисла постоењето на ваква комисија. Зошто тогаш Владата предлага, зошто тогаш парламентарното мнозинство расправа. Ве молам, вие толку ја дисквалификувавте позицијата на комисијата. Точно е посочена нејзината улога во Предлогот за донесување на закон. Јас не можам да сфатам толку голем отпор за една толку едноставна работа.

Амандманот на моите колеги од пратеничката група што го предлагаат воопшто не е различен од она што го предлагаше праникот Наќе Стојановски. Разликата е можеби во два месеци и ништо повеќе. Значи станува збор, во оваа одредба од законот да се предвиди можност, да се предвиди само можност, Државната комисија за спречување на функцијата да може и ретроактивно да има некоја активност и ништо повеќе, никакви обврски, не е тоа императивна норма. Значи се дава можност и за испитување, така да кажам, на точка. Зборував за тоа да најдеме мерки и средства за да профункционираат системите, институциите на системот. Формирањето на комисија нема ништо да придонесе, ништо, како што тоа не го направиле ни другите комисији кои сме ги формирале. Од тој аспект зборувам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

За збор се јави пратеникот Тито Петковски.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Почитуван потпретседателе, почитувани колеги, Навистина расправата отиде во сосема друг правец со дисквалификации и навреди и немав мотив да излезам на говорницата. Дури и мојот колега не кажа која е суштината на оваа комисија во законот. Мислам дека е страмно, недостоинствено да се говори отворено

дека нема никаква смисла постоењето на ваква комисија. Зошто тогаш Владата предлага, зошто тогаш парламентарното мнозинство расправа. Ве молам, вие толку ја дисквалификувавте позицијата на комисијата. Точно е посочена нејзината улога во Предлогот за донесување на закон. Јас не можам да сфатам толку голем отпор за една толку едноставна работа.

Амандманот на моите колеги од пратеничката група што го предлагаат воопшто не е различен од она што го предлагаше праникот Наќе Стојановски. Разликата е можеби во два месеци и ништо повеќе. Значи станува збор, во оваа одредба од законот да се предвиди можност, да се предвиди само можност, Државната комисија за спречување на функцијата да може и ретроактивно да има некоја активност и ништо повеќе, никакви обврски, не е тоа императивна норма. Значи се дава можност и за испитување, така да кажам, на имотот на сите функционери кои од 1992 година биле во РМ. Значи не се изземаат ниту оние што имаат функции во Владата или во Собранието, на поранешните Влади, откако имаме политичка влада во РМ, од 1992 година па до денес. Јас го разбираам ставот на Владата. Ако е упориштето на одбрана на еден таков став дека прописите, според Уставот не може да имаат ретроактивно дејство. Уставот дава можност само ако одредбата е поповолна за граѓаните. Според тоа оваа одредба е многу поповолна за граѓаните. Граѓаните сакаат да видат кој брцнал во нивните џебови и ништо повеќе и тоа функционерите кои се финансираат токму од трудот на луѓето, од граѓаните. Немаме право да ги амнестираме сите носители на функции кои ја злоупотребиле функцијата, па нека се и од СДСМ, нека се и од ВМРО-ДПМНЕ, па нека се и од други партии кои партиципирале во власта. Станува збор за Нешто што е страшно лошо, Нешто како што е канцерот за организмот. Тоа го еродира општествениот организам. Криминалот, корупцијата ги уништуваат сите вредности. Ако вие не можете да застенете на пат на едно такво зло, мислам дека не можеме да функционираме како држава.

Само да ве потсетам. Знаете ли во која сфера најмногу фирми се регистрирани во последната година. Видете во регистарот. Најмногу фирми се

регистрирани за обезбедување лица и имоти, боди гарди и тн. Тие се умножуваат секојдневно. Зошто во таа сфера има најмногу формирано фирми? За да се брани капиталот, да се брани профитот, богатството. Затоа имате мултипликативно зголемување на фирмите за обезбедување на имоти и лица. Набилдани луѓе ќе седат пред фирмите, ќе го следат газдата, и тн. Ако тоа е чесно стекнато од државата, човек нема потреба да има толкаво обезбедување. Имаме ние овде и носители на функции, од оваа говорница критикуваа тие што возеа мерцедеси и тн., сега имаат 4 автомобили во колона, го стопираат целиот сообраќај во Окопје за да дојдат на работа. Од кого се плашат? Од својот народ што ги избрал. Според тоа дајте како пратеници да бидеме на висината на задачата што ја имаме. Да дадеме шанса на една таква комисија, меѓутоа комисија каква што предлагаме после амандман која нема да биде под ингеренциите на министерот или министерство, туку апсолутно автономна комисија, па нека провери. Доколку комисијата кај секој носител на функција во изминатиот период наиде на нешто, нека иницира постапка. Што е тоа толку страшно. А зошто ние како пратеници да амнестираме од одговорност секој во изминатиот период и нас не ставил во страшно непријатна состојба, да одминуваме негово однесување, евентуално и криминогено. Според тоа мислам дека би било добро, како пратеници да го поддржиме овој амандман, да дадеме можност комисијата да има и такви ингеренции и да се наврати зад се она што во изминатите десетина години работеле носителите на јавните функции во државата.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Тито Петковски.

Сега предлагам пауза до 16,30 часот.

По паузата седницата продолжи во 16,55 часот.

Продолжуваме со работа.

Има збор пратеникот Слободан Даневски.

СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ:

Господине потпретседателе, дами и господа пратеници.

Денес расправаме по незнам кој пат за законот за корупција кој во целост го поддржувам и заставам на амандманот кој е предложен од група пратеници, дали да важи законот од 1992 година. Јас ќе го поддржам овој

амандман, иако луѓето кои се занимаваат со право тврдат дека ретроактивно дејство дали ќе има значење, јас не знам. Обично кажуваат дека убиствата не застануваат, криминалот етапно застарува. Но тоа сигурно ќе го кажат стручни и компетентни луѓе.

Она што мене ме провоцира, кога зборуваме за принципиелност, да кажам, слушнавме многу колеги кои се залагаат за принципи. обично ние пратениците од оваа говорница се обраќаме кон јавноста. Ние овде во Парламентот многу добро се знаеме, дали се сакаме или почитуваме тоа е друго прашање, со некој колеги сме овде повеќе од 10-тина години, така што многу добро се познаваме. Обраќањето е спрема јавноста.

Дали некој ќе кари со овој предложен амандман, сигурно нема да се кари. Оваа тема е многу интересна, сите ја чувствуваат и сите соживуваат со неа затоа што извештаите кои доаѓаат и од Меѓународната заедница и она што некој оттука сака да прати абер до Меѓународната заедница, да ни врати повратно, по штета на Македонија како држава. Сигурно Македонија не е имуна на овој пат во транзиција, скоро сите политички партии пратеници, па дел и од јавноста, граѓаните дека и во Македонија постои мито и корупција. Не може да каже некој дека не постои, но не можат да кажат ни другите држави кои се многу по развиени од нас и кои имаат демократија со 100, 200 или 300 години дека и најјаката држава во светот е имуна на корупцијата, почнувајќи од Америка, Англија, Германија и многу други држави.

Се плашам овој закон да не помине да не помине како и многу закони што сме ги донеле во државата. Да речеме законот против пушењето беше донесен а најмногу го кршеа тие што го донесоа. Да не биде сега и овој закон против корупција една блага легализација на корупцијата.

Постојат различни видувања околу тоа дали овој закон да важи сега, за овој Парламент и оваа Влада, дали да важи за идниот, или да важи ретроактивно. Имаме многу моделитети и кажувања.

Обично стои дека оние средства, пари што се изнесени надвор од државата, за жал нема да се вратат. Мислам дека најголем губитник ќе биде Македонија.

Некој од колегите спомна дали да имаме абулицација, дали да го

легализираме криминалот? Не. Јас мислам дека треба да се отвори едно решение, не овој закон, овој закон треба да даде една рамка и она што е национална комисија и она координативно тело, да се впуштат сите во делот на откривање, спречување но и казнување на оние кои го злоупотребија законот. Сега не можам да се согласам со некои кажувања, имавме разноразни видувања, сега тоа е борба на мислења, овој закон да биде закон против Влада, било која Влада. Внимавајте, не можеме да кажеме дека секоја Влада е корумпирана. Можеби дел од Владата е корумпирана. Тоа ќе се докаже бидејќи за тоа имаме органи кои треба да утврдат дали некој ја злоупотребил власта. Така што виновникот можеме да го прогласиме тогаш кога се донесе судска одлука. Сега да го прогласиме овој закон за закон против било која Влада мислам дека не држи. Ако сега се вратиме назад, што значи дека во овие 4 години не можеме никого да амнестираме бидејќи во Владата беше и СДСМ, дали година или помалку, во Владата беа и колегите, не знам сега ВМРО, кое ВМРО, вистинско, лажовно, македонско, не знам кое е сега. И они партиципираа во Владата. Така што не може никого да го амнестираме. Не можеме да кажеме дека никој не е одговорен. Колку што е одговорно ВМРО-ДПМНЕ толку е одговорен и СДСМ, ако зборуваме за овој договор кој еве јас не сум го гласал како некој колеги, Рамковниот договор. Нема амнестирање.

Господинот Петковски јас го почитувам, но која е сега таа демагогија кога кажа зошто претседателот на државата одел со боди гарди, обезбедување. Господине Тито Петковски би ве прашал, вие бевте претседател на Собранието, дали вие кога бевте на функција претседател на Собранието, дали имавме обезбедување. Мислам дека не држат овие фрази. Тука не се добиваат поени.

По однос на годините, дали да се вратиме наназад да видиме кој што правел.

Јас ја имав таа чест да бидам претседател на Комисијата за испитување на јавните набавки. Не знам од кое министерство да почнам, во периодот од 1992 година, некои набавки гледавме дури и од 1990 година. Како да го коментираме тоа. Најдовме еден случај, еве да не посочувам личности. Еве г. Китановски, не е тука, но да кажам

дека разлика на еден БТР, или како ги викаат стручно овие фисгавери дека се набавени 75.000 долари во Украина, а во Македонија наплатени се 185.000 долари, и тн., најдовме работи не само за еден министер, за сите министри.

Кога зборуваше г. Караџоски, не знам што беше тоа, но да не испадне дека и оваа национална комисија ќе биде про форма по старата израка формирај комисија да ја забушотиме работата. Да не се сведе на тоа работата. На националната комисија треба апсолутно да и се даде виза да ја сработи работата, да бркнете сите, и кај министри и кај пратеници, знаеме дека злоупотреба правеле и одредени пратеници, користеле и контингенти, дозволи, го користеле тоа и министри. Значи тоа да биде едно системско решение, да се вклопат сите во овој закон, бидејќи корупцијата не може да ја следи само полицијата. Тука е судството, тука е и Парламентот. И ние како Парламент сносиме и одговорност и ние за тоа легализираме некои работи во Парламентот. Она што биде во очи со години наназад е тоа кога една партија во опозиција размислува друго, а една партија во позиција размислува друго. Не. Мораме да имаме кодекс на однесување затоа што Парламентот секогаш бил во втора позиција, по Владата. За тоа сме дискутирале и во минатиот состав на Парламентот. Овие прашања сме ги отворале повеќе пати.

Ние како либерална партија во 1996 година поднесовме Закон за јавните набавки. Во 1996 година г. Тито Петковски беше претседател на Собранието. Не помина законот за јавни набавки. Да биде уште поголем страм тогаш претседател на Комисијата беше мој сопартиец Слободан Најдовски. Кога сфативме дека тој шурува со СДСМ се затвори целата постапка и не го донесовме извештајот. Николина Трајановска беше и Слободан Најдовски, двајцата од ЛП. Не го завршија. Дали беа присилени, или не знам што се случи. Но сега да не се враќаме назад што се случи. Многу работи се случиле.

Можеме многу да зборуваме за корупцијата. Немојте да остане овој закон, носејќи го вака, дека тие што биле во власта се амнестирани. Ако носи одговорност господинот Пауновски, кој беше министер за одбрана, кој беше обвинет за проневера во

Министерството за одбрана. Понатаму, еве што да кажеме дали направил злоупотреба г. Бучковски кој место да идеше на терен тој отиде на ТВ, во онаа емисија, вагиналки, потпретседател на СДСМ. Понатаму примил од нивната партија на работа по Договор на дело 1.500 луѓе во Министерството за одбрана. Знаете ли што значи тоа, 1.500 луѓе. Тоа е целиот буџет на две три министерства. На некогаш што седи тука во првите редови примена е баба му како советник, пензионер за 1.500 марки, да ја брани државата. Видовме што направивме со државата. Многу ја одбранивме. Да не се враќам сега назад што е направено.

Овој закон јас го разбираам така, да се изгласа и да прекинеме со расправиите. Да се изгласа и овој амандман, апелирам до сите пратеници нека биде од 1992 година, да му дадеме начин веднаш да профункционира овој закон, веднаш после осмиот ден од неговото донесување, па да видиме. Да ги тргнеме маските, да не се криеме зад лицето на правдата. Сите оние кое го злоупотребиле законот да си одговараат, почнувајќи од пратеници, почнувајќи од министри, претседатели, и тн. Но овој закон Не е само за функционерите. Законот против корупцијата треба да биде поширок, да биде и за бизнисмени и оние што перат пари и оние што продаваат дрога, и оние што тргуваат со бело робје. Овој закон треба да биде прифатен. Апелирам да се изгласа и овој амандман што е предложен од група пратеници.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на патеникот Слободан Даневски.

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Го заклучувам претресот по амандманот и амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Молам да гласаме.

Очигледно дека гласањето не важи.

Ги молам службите да пребројат пратениците во салата.

Во салата имаме 62 пратеници.

Ве молам да гласаме уште еднаш.

направивме со државата. Многу ја одбранивме. Да не се враќам сега назад што е направено.

Овој закон јас го разбираам така, да се изгласа и да прекинеме со расправиите. Да се изгласа и овој амандман, апелирам до сите пратеници нека биде од 1992 година, да му дадеме

начин веднаш да профункционира овој закон, веднаш после осмиот ден од неговото донесување, па да видиме. Да ги тргнеме маските, да не се криеме зад лицето на правдата. Сите оние кое го злоупотребиле законот да си одговараат, почнувајќи од пратеници, почнувајќи од министри, претседатели, и тн. Но овој закон Не е само за функционерите. Законот против корупцијата треба да биде поширок, да биде и за бизнисмени и оние што перат пари и оние што продаваат дрога, и оние што тргуваат со бело робје. Овој закон треба да биде прифатен. Апелирам да се изгласа и овој амандман што е предложен од група пратеници.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на патеникот Слободан Даневски.

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Го заклучувам претресот по амандманот и амандманот и амандманот го ставам на гласање.

Молам да гласаме.

Очигледно дека гласањето не важи.

Ги молам службите да пребројат пратениците во салата.

Во салата имаме 62 пратеници.

Ве молам да гласаме уште еднаш.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Гласаа 59 пратеници од кои 30 за, 22 воздржани и 7 против. Бидејќи во салата имаме 62 пратеника... Процедурално бара господинот Ненад Ристевски.

НЕНАД РИСТОВСКИ:

Господине потпретседателе, од името на Пратеничката група на ВМРО во процедурата на гласањето, бидејќи во расправата скоро сите пратенички групи го поддржаа нашиот амандман, па барам поединечно изјаснување по однос на амандманот.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Дали имате 10 пратеници? (Има).

Одиме на поединечно гласање.

ЈОНУЗАБДУЛАИ	отсутен
АБДУРАХМАН АЛИТИ	отсутен
АБДУЛА АЛИУ	воздржан
ЌАНИ АЛИУ	воздржан
МИЛОЈКО АНГЕЛОВСКИ	за
СТОЈАНАНДОВ	отсутен
КИРИЛ АНДОНОВСКИ	против
МАГДАЛЕНА АНТОВА-ВЕЛЕВСКА	за
ЉУПЧОАНУШЕВ	отсутен

АМДИ БАЈРАМ	отсутен	КИРИЛ НАСТЕСКИ	за
ДЕМУШ БАЈРАМИ	воздржан	РУБЕНС НАУМОВСКИ	воздржан
ФАДИЛ БАЈРАМИ	отсутен	ГОРАН НЕВЕНОВСКИ	отсутен
ДИМИТАР БАТКОСКИ	за	ЛАТИФ ПАЈКОСКИ	отсутен
МЕРСЕЛ БИЉАЛИ	отсутен	АЛЕКСАНДАР ПАНДОВ	против
ВАЛЕНТИНА БОЖИНОВСКА	отсутна	ВАНЧО ПАНЧЕВ	отсутен
ЈОРДАНБОШКОВ	за	ИЛИЈА ПЕМОВ	воздржан
ДИМИТАР БУЗЛЕВСКИ	за	ТИТО ПЕТКОВСКИ	за
АБДУЛАДИ ВЕЈСЕЛИ	отсутен	ЧЕДО ПЕТРОВ	отсутен
СЛОБОДАН ГАРЧЕСКИ	воздржан	ТОМИСЛАВ ПЕТРОВСКИ	воздржан
ВАСИЛ ГАЏОВСКИ	отсутен	АЗИС ПОЛОЖАНИ	отсутен
МИХАЈЛО ГЕОРГИЕВСКИ	воздржан	СТОЈАН ПОПОВ	отсутен
ТРАЈКО ГЕШОСКИ	воздржан	ЉУБОМИР ПОПОВСКИ	за
АЛЕКСАНДАР ГЕШТАКОВСКИ	за	НИКОЛА ПОПОВСКИ	за
ДАНИЛО ГЛИГОРОСКИ	отсутен	ИЛИЈА ПРАНГОСКИ	воздржан
ПЕТАРГОШЕВ	отсутен	ИСМЕТ РАМАДАНИ	воздржан
СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ	за	ЉУПЧЕ РИСТЕСКИ	отсутен
ЗАМИР ДИКА	отсутен	НЕНАД РИСТОВСКИ	за
ВАНЧО ЃОРГИЕВ	отсутен	АЦЕ САЈКОСКИ	воздржан
ИЛИЈА ГОРЃИЕВ	отсутен	АСЛАН СЕЛМАНИ	за
ФАТМИР ЕТЕМИ	отсутен	БОРЧЕ СИБИНОВСКИ	против
ВАСИЛ ЕФТИМОВ	воздржан	ВАНГЕЛ СИМЕВ	за
НАСЕР ЗИБЕРИ	отсутен	РИСТО СПАНАКОВ	отсутен
ЉУБИСАВ ИВАНОВ-СИНГО	отсутен	КРАЛЕ СПАНЧЕВСКИ	воздржан
МИРКО ИВАНОВ	за	ЃОРЃИСПАСОВ	за
ИЛИЈА ИЛОСКИ	за	МИЛАНСТАВРЕВ	воздржан
ДЕЛЧЕ ИЦКОВ	отсутен	НАЌЕ СТОЈАНОВСКИ	отсутен
ЖАРКО ЈАНКОСКИ	против	ТОМИСЛАВ СТОЈАНОВСКИ	отсутен
НИКОЛА ЈОВАНОВ	за	ВОИСЛАВ СТОЈАНОСКИ	против
ВЕСНА ЈОВАНОВСКА	воздржана	БЛАГОЈ СТОЈКОВСКИ	за
МАРИКА ЈОРДАНОВА	отсутна	ЗЛАТКО СТОЈМЕНОВ	за
НАЗМИ КАДРИУ	воздржан	ВЛАДО СУГАРЕВСКИ	воздржан
РАДОМИР КАРАНГЕЛЕСКИ	отсутен	ОЛОМАН СУЛЕЈМАНИ	отсутен
ЖАРКО КАРАЏОСКИ	воздржан	РИЗВАН СУЛЕЈМАНИ	отсутен
РЕНАТА КЕРПИЧОСКА-БОШЕСКА	воздржана	МУХАМЕД ТАИРИ	отсутен
МИТКО КИРОВ	отсутен	АЛЕКСАНДАР ТАЛЕВСКИ	воздржан
ЛАЗАР КИТАНОСКИ	отсутен	МЕВЉАН ТАХИРИ	отсутен
САВО КЛИМОВСКИ	отсутен	МИТКО ТИЛЕВСКИ	за
СТОЈАН КОВАЧЕСКИ	за	ГОРЃИ ТОДОРОВ	за
ЧЕДОМИР КРАЉЕВСКИ	против	РИСТОТОДОРОВ	за
ИЛИЈА ЛАЗАРОВ	отсутен	ПАВЛЕ ТОДОРОВСКИ	воздржан
ГОРАНЧО ЛАЗОВ	отсутен	ПАНДЕ ТОМОВ	отсутен
БИЛАЛ ЉУТФИИ	воздржан	КОЦЕ ТРАЈАНОСКИ	отсутен
ЈАНИ МАКРАДУЛИ	отсутен	ГОРАНЧО ТРАЈКОВ	воздржан
ВАСЕ МАНЧЕВ	воздржан	ТАНАС ТРАЈКОВСКИ	отсутен
НАТАЛИЈА МАРКОВИЌ- ДИМОВА	отсутна	АЛЕКСАНДАР ТРПЕВСКИ	воздржан
ЃУЛИСТАНА МАРКОВСКА	воздржана	БОРИСЛАВ ТРПОВСКИ	отсутен
ДИСПИНА МАРКОВСКА	воздржана	СЛОБОДАН ЌОСЕВ	отсутен
ЗВОНКО МИРЧЕСКИ	за	ТАКИ ФИТИ	отсутен
ДРАГАН МИТЕВСКИ	отсутен	АЛЕКСАНДАР ФЛОРОВСКИ	отсутен

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ	воздржан
БЛАГОЈ ХАНЏИСКИ	отсутен
СЕЈФЕДИН ХАРУНИ	воздржан
КАСТРИОТ ХАЏИРЕЦА	отсутен
БРАНКО ЦРВЕНКОВСКИ	отсутен
МИЛАНЧО ЧЕРКЕЗОВ	отсутен
ВАНЧО ЧИФЛИГАНЕЦ	за
АРБЕН ЏАФЕРИ	отсутен
АЛИЈА ШАХИЌ	отсутен
РАДМИЛА ШЕКЕРИНСКА	отсутна

Во меѓувреме Замир Дика воздржан и Фатмир Етеми воздржан.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Вкупно гласаа 64 пратеници од кои за гласаа 26, против гласаа 6 и 32 воздржани.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот за додавање нов член 70-а по членот 70, поднесен од пратениците Ненад Ристовски, Златко Стојменов, Звонко Мирчески, Вангел Симев и Горѓи Тодоров.

Отворам претрес по амандманот на член 1 став 1 и во останатиот текст на Предлогот на законот за заменување на зборовите "Државна комисија" односно "Државната комисија" со зборовите "Национална комисија" односно "Националната комисија", поднесен од пратениците Радмила Шеќеринска, Александар Гештаковски, Магдалена Антова-Велевска, Јани Макрадули, Борислав Трпевски, Благој Стојковски, Ристо Тодоров и Милојко Ангеловски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Амандманот не се прифаќа.

Дали некој друг бара збор? (Никој).

Бидејќи никој не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме.

Вкупно гласаа 62 пратеници, од кои 30 за, 9 воздржано и 23 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член

1 став 2 и во останатиот текст на Предлогот на законот за менување на зборовите "Државна комисија" односно "Државната комисија" со зборовите

"Национална комисија" односно "Националната комисија", поднесен од пратениците Радмила Шеќеринска, Александар Гештаковски, Магдалена Антова-Велевска, Јани Макрадули, Борислав Трповски, Благој Стојковски, Ристо Тодоров и Милојко Ангеловски.

Отворам претрес по амандманот на член 36 став 4, поднесен од пратениците Радмила Шеќеринска, Александар Гештаковски, Магдалена Антова-Велевска, Јани Макрадули, Борислав Трповски, Благој Стојковски, Ристо Тодоров и Милојко Ангеловски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Со оглед на тоа што оваа материја што се предлага да се уреди во овој закон се уредува со друг системски закон, а тоа е Законот за персонален данок од доход и мислам дека не му е местото во овој закон и на таков начин да се уреди. Владата не го прифаќа амандманот.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Владата не го прифаќа амандманот. Дали некој друг бара збор?

Има збор госпоѓа Марковска.

ГУЛИСТАНА МАРКОВСКА:

Видете, овој амандман е интересен по својата содржина и она што го рече министерот го респектирам, бидејќи навистина законот за оданочување и тоа за персонален данок од доход конкретно покрива која област како и на кој начин треба да се оданочи. Меѓутоа, за мене оста-нува една друга дилема што нормално ми пречи во гласањето, се вели вака:

"Амандманот се поднесува од причина што зголемен имот за кој во постапката пред Управата за јавни приходи ќе се докаже дека истиот е стекнат или зголемен како резултат на редовни примања утврдената основица треба да се оданочи со посебна даночна стапка од 70%, а не со стапка утврдена согласно Законот за персоналниот данок од доход.

Се поставува дилемата ако е со редовни примања зошто да биде законот 70%, а ако е со нередовни примања што значи дека де факто имаме ако не грабеж нешто што не личи на нормална процедура, тогаш ние вршине легализација на грабежот со самото тоа што некој ќе плати малку повисока стапка од нормалната даночна стапка.

Од таа причина за овој амандман не вреди

да се гласа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

И благодарам на госпоѓата Марковска. Има збор пратеникот Никола Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ:

Напротив, јас мислам дека амандманот е добар и дека заслужува внимание од ова Собрание. Мислам дека госпоѓата Марковска малку го интерпретираше, не сакајќи, погрешно, се работи за оној имот кој ќе се одбие по примањата кои се оданочени и оние кои не се оданочени и тоа што како нето ќе се утврди дека е стекнато без оданочување на имотот претходно, да се оданочи со зголемена стапка од 70% наспроти постојните законски решенија. Ова е едно решение кое и на оние кои ќе го спроведуваат законот, меѓутоа, и на оние кои ќе се обидат со коруптивни методи да дојдат до стекнување на имот однапред да им биде јасно дека најголем дел од тој имот што не можат да го докажат дека го стекнале со сопствени примања им бил оданочен, дека најголем дел од тој имот ќе се оданочи 70% односно оданочувањето е одземање на доход од страна на државата за цели на државата. Ако имате, пат на корупција, стекнато имот кој после државата ќе ви го оданочи ако ве фати со истата стапка со која ќе се оданочело ако вие сами сте го пријавиле, тогаш тука нема никакво влевање на страв однапред од некакви дејствија. Тоа е исто како на царина да доаѓате прво ве прашуваат дали имате нешто за царинење. Ако кажете имам, ќе ве оцаринат по постојниот Царински закон. Ако кажете немам, тогаш веќе ако ви најдат нешто што е за царинење има друга постапка, нема да ви кажат е, добро, ќе ви го оцариниме ова по нормалната стапка. Тогаш ве стимулира овој закон сите приходи коруптивно да ги стекнувате, бидејќи ако не ве фатат нема проблем, а ако ве фатат истите даноци ќе ги платите како и оние кои редовно ги плаќаат. Каква е казнената мерка тука, освен оние кривичните. Кривичните, се од аспект на вршење кривично дело, а ова се одредби кои треба да го доведат тој што прави коруптивни активности во ситуација да знае дека нема да помине туку така, туку најголем дел од тој имот ќе се оданочи односно ќе се прелее во државни средства ако тој така го стекнува. Затоа мислам ако сите однапред знаат дека ќе им се откријат коруптивни пари и се оданочат исто како и другите, целосно го стимулираме секој поединечно да се однесува корупциски, затоа што оданочувањето после ќе биде најнормално

како и со другите.

Мислам дека овој амандман поднесен од група пратеници на СДСМ е амандман кој заслужува респект во постапката затоа што однапред укажува на процедура која ќе го исплаши тој што сака да влезе во корупција не само од кривичен аспект, туку од аспект дека ниту тие што се во неговото потесно семејство нема да го задржат тој имот. Инаку, знаете како некој може да искорумпира три милиони марки, ние ќе го затвориме, меѓутоа неговото семејство ќе си остане со трите милиони марки. Дајте тие да му ги оданочиме 70% веднаш. Благодарам.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Благодарам на пратеникот Никола Поповски.

Има збор министерот за правда господинот Иџет Мемети.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Ако може само едно објаснување.

Навистина на овој предлог не му е местото во овој закон, од проста причина што неможе да стане збор за одданочување на имот кој е стекнат на противправен начин, затоа што ако по судски пат се утврди дека одреден имот на одредено лице е стекнат на таков начин, без разлика на кој начин но противправно е стекнат, тој имот се запленува и во таа прилика ќе нема имот, затоа што целиот имот се запленува. Неможе да стане збор тој имот да се легализира. На кој начин ќе се лагализира ако со правосилна судска пресуда е утврдено дека тој имот е стекнат со извршено кривично дело. Тој имот едноставно се запленува и нема потреба од оданочуваше затоа што нема да постои. Сепак, сметам дека местото на тој предлог е во Законот за персонален данок на доход, кој е основен, односно системски закон.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Има збор господинот Александар Гештаковски.

АЛЕКСАНДАР ГЕШТАКОВСКИ:

Господине потпретседателе, сметам дека амандманот вреди и треба да го прифати претставникот на Владата. Да расчистиме за што се работи.

Овој амандман се дава на членот 36 став 4, во Главата "Постапка за испитување на имотната состојба". Во членот 36 се вели: "Против избран или именуван функционер, службено лице или одговорно лице во јавно претпријатие што располага со државен капитал може да се поведе постапка за испитување на имотот и имотната состојба". Тоа значи дека Законот

регулира дека може да се поведе постапка, како една од мерките на овој антикорупциски закон. Понатаму, го регулира начинот и во ставот 4 вели: "Ако во постапката не се докаже", тоа создава забуна кај некои пратеници, "Дека имотот е стекнат односно зголемен од денот на доаѓањето на функција до денот на заминување од функција како резултат на редовни примања што се пријавен и оданочени, тогаш така утврдената основица се оданочува". Самиот законодавец вели дека се оданочува со стапка утврдена согласно Законот за персонален данок од доход. Стапката на персоналниот данок од доход е 20 и 25%. Ние предлагаме на така утврдениот имот кој не е пријавен и оданочен да се оданочи со стапка од 70%, не со стапката што е утврдена во Законот и никаков дел нема врска со Законот за персонален данок. Законот за персонален данок од доход не влегува во антикорупцискиот дел. Дали кривично ќе одговара, дали политички ќе одговара нема никаква врска делот на овој дел, но ако против функционер се покрене постапка и се утврди дека стекнал имот и не го пријавил, не платил данок, а тој имот има легални извори, на тој дел се однесува, ќе се оданочи со 70% што е логично и сите мерки ќе бидат во тој дел на одземање на имотот. И во казнените закони тоа го има, како што зборуваше и колегата Поповски. Мислам дека се е вред. Ова е објаснувањето зошто ние го поднесовме амандманот.

Сакам да потенцирам дека оваа мерка не е од пратеничката група и пратениците кои се потпишани. Сите пратеници во ова Собрание добија допис од Меѓународната организација за борба против корупцијата со транспарентност. Тие ни ги препорачуваат овие мерки и ова е метод во целиот свет каде што сакаат да ја спречат корупцијата и однапред да им укажат на избраните и именуваните функционери, доколку стекнат имот непријавен и неоданочен, целиот ќе биде оданочен со високи стапки или различни стапки од оние кои се предвидени. Затоа треба да го изгласаме вој амандман, бидејќи е во функција на сето ова што го зборуваме сите пратеници и во функција на интенциите на Владата.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам на пратеникот Александар Гештаковски за овие дополнителни објаснувања.

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по

амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Ве молам да гласаме. (По гласањето)

Вкупно гласале 56 пратеници и изгледа дека немаме кворум.

Ги молам службите да ги пребројат присутните пратеници во

салата, а истовремено пратениците кои се надвор од салата да влезат.

(Некои пратеници влегуваат во салата)

Ве молам да гласаме уште еднаш. (По гласањето)

Вкупно гласале 64 пратеници, од кои 25 за, 18 воздржано и 21 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 36 став 4, поднесен од пратениците Радмила Шеќеринска, Александар Гештаковски, Магдалена Антова Велевска, Јани Макрадули, Борислав Трпевски Благој Стојковски, Ристо Тодоров и Милојко Ангеловски.

Отворам претрес по амандманот на член 48 за додавање нов став 3 по ставот 2, поднесен од пратениците Радмила Шеќеринска, Александар Гештаковски, Магдалена Антова Велевска, Јани Макрадули, Борислав Трпевски, Благој Стојковски, Ристо Тодоров и Милојко Ангеловски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање. Ве молам да гласаме. (По гласањето)

Вкупно гласале 65 пратеници, од кои 24 за, 13 воздржано и 28 против.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот на член 48 за додавање нов став 3 по ставот 2, поднесен од пратениците Радмила Шеќеринска, Александар Гештаковски, Магдалена Антова Велевска, Јани Макрадули, Борислав Трпевски, Благој Стојковски, Ристо Тодоров и Милојко Ангеловски.

Во меѓувреме пратениците Воислав Стојановски и Фатмир Етеми поднесоа амандман за додавање нов

поднаслов и нов член 69-а по Глава VIII по кој Владата не се произнела.

Отворам претрес по амандманот за додавање нов поднаслов и нов член 69-а по Глава VIII поднесен од пратениците Воислав Стојановски и Фатмир Етеми.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

ИЏЕТ МЕМЕТИ:

Амандманот не се прифаќа.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Дали некој друг бара збор?

Има збор господинот Љубомир Поповски.

ЉУБОМИР ПОПОВСКИ:

Би сакал да дадам кус коментар за овој амандман, кој што предмалку е доставен. Само да потсетам и да ги потсетам колегите дека ние имавме поднесено ваков амандман од двајца наши колеги, а тоа беа од Алија Шахиќ и Амди Бајрам, кој исто така не помина во расправата. На некој начин мислам дека се разоткрива играта на парламентарното мнозинство, односно на двете владеачки партии, во конкретниот случај ВМРО-ДПМНЕ и ДПА, кои првиот пат се обидоа со помалку неутрални пратеници да го издејствуваат донесувањето на еден ваков амандман, а сега веќе и директно во лицето на колегите Воислав Стојановски и Фатмир Етеми, да се донесе еден ваков амандман.

Ова ми дава за право, иако тоа мислев да го кажам во завршната расправа во врска со донесувањето на овој закон да го кажам. Имено, се откриваат вистинските причини зошто повеќе од два месеци расправаме, дебатираме, полемизираме околу донесувањето на овој многу важен закон. Ако внимателно се следи целокупната расправа, особено тврдоглавото одбивање на амандманот во врска со конститирањето на таканаречената државна комисија за антикоруптивна борба, преку амандманот на колегата Гештасковски, а сега имаме амандман со кој бенефициите на пратениците особено од парламентарното мнозинство се поврзани со директно инволвирање и вклучување во работата на поголем број на управни одбори, таа одредба да важи по конститирањето на државната антикоруптивна комисија, станува сосема јасно што е вистинската цел на одлагањето да се формира, да се конститира оваа државна комисија во рок од 30 дена, за што ние како пратеничка група и поголем дел на други пратенички групи се залагавме, а таа да биде околу 6

месеци после донесувањето на овој закон. Ова ми дава за право да кажам дека веќе станува извесно кога ќе имаме парламентарни избори, некаде околу половината на септември, а Законот сеуште не е донесен, тоа значи дека таа комисија во секој случај ќе се конститира после одржувањето на парламентарните избори. Меѓутоа, ако ги погледате внимателно од одреден број на одредби од овој закон, особено членот 12 од Законот, членот 13 и членот 14, во членот 12 меѓу другото многу јасно се укажува со што треба да се занимава државната комисија за антикорупција. Јас ќе ви ги прочитам те делови. Се вели: "Кога постојат основани укажувања дека буџетските средства или средствата од јавните фондови, или средствата на јавните претпријатија или други правни лица што располагаат со државен капитал се непосредно или посредно преку инвестициони работи или на друг начин користени за изборна кампања, или воопшто за финансирање на изборна или друга политичка активност, државната комисија ќе ги разгледа таквите укажувања и во најкраток можен рок ќе изготви извештај и ќе го достави до Собранието на Република Македонија".

Што сакам да кажам со ова? Станува очигледна тенденцијата и отворената намера на владеачките партии сето ова кое на некој начин се санкционира и што треба да го работи таа државна антикоруптивна комисија, фактички да биде не под светлината на рефлекторите од јавноста во овој период до изборите, туку по завршувањето. Тоа е едниот член.

Погледнете го вториот член, односно членот 13. Се вели: "Политичка партија или кандидат за изборите не смее да прибере и користи средства од странство од неидентификувани извори или средства за кои постои забрана за користење предвидена со закон. Ако се појави сомневање дека кандидат на изборите користел средства од нелегални извори, државната комисија ќе побара од надлежните органи да извршат проверка на приливот и користењето на средствата. Проверката на приливот на средствата од странство или други исплати на средства преку банка не претставува повреда на банкарската тајна".

Мислам дека со неформирањето на оваа државна комисија се овозможува да се приливаат средства, кои се сега по разни фондови во странство, владеачките партии на некој начин ги трупаат за да можат да ги користат пред

изборите.

Четвртата работа е во врска со членот 14, кој исто така е многу битен и за кој мислам дека со право укажува и оваа меѓународна организација за транспарентност, а исто така и ние укажуваме подолго време дека фактички владеачките партии подготвуваат голема изборна измама во смисла на корумпирање на гласачкото тело. Со членот 14 исто така се установува давањето или ветувањето подарок или било која друга лична корист на избирачите при избор или гласаше на референдум, да се гласа или да не се гласа или да се гласа за определен кандидат, се смета за изборна корупција. Според тоа, со ова исто така на некој начин се овозможува и една ваква дејност која што е противзаконска, антиетничка, антидемократска и тн, меѓутоа, со сите можни укажувања дека владеачките партии нема да се стеснуваат да потегнат и едно такво средство на избор на корупција, односно подмитување на гласачите.

Оттаму, мене ми станува сосема јасно кои се вистинските причини што тврдоглаво се одбива веќе два месеци, се вртиме околу неколку амандмани кои би го направиле законот многу ефикасен односно да се оневозможат одредбите од овој закон кои би биле ставени веднаш во погон и би дале одредени резултати, а тоа е формирањето на таа државна комисија. Ако државната комисија на некој начин ја формирате после 6 месеци од усвојувањето на овој закон, а тоа значи на некој начин и завршување на изборите, тогаш едноставно мислам дека се откажувате од еден вистински превентивен механизам кој што цело време Владата на Република Македс нија сака да не убеди дека сака да го постигне преку донесувашето на овој закон.

На крајот, би сакал да ја поздравам иницијативата и да им ја честитам на оваа Меѓународна организација "Транспарентност" која не информира дека денес на 17 април 2002 година ќе се одржи основачки состанок на Коалицијата "Македонија без корупција". Сега го поставувам прашањето, со каков образ пред целокупната македонска јавност, пред медиумите и граѓаните, пред оваа меѓународна невладина организација која што на денешен ден го одржува овој состанок, во согласност со сите можни укажувања кои доаѓаат од меѓународните институции за енормниот пораст на корупцијата во Република Македонија, да излеземе и да донесеме закон кој што фактички нема да постигне никакви

ефекти, во смисла на тоа дека главната полуга која треба да ги раздвижува процесите на откривање, идентификување и превенирање на антикорупциското однесување во државните владеачки структури, фактички нема да биде ставен во сила.

Уште еднаш можам само да изразам жалење за ваквото однесување на парламентарното мнозинство. Дури сме подготвени како опозициона партија во таа седумчлена државна комисија да ги проголтаме на пример и таквите имиња кои би биле предложени од страна на парламентарното мнозинство, на пример во лицето дали на премиерот или премиерката, па еден господин Драган Даравелски, Сашко Станинов, Војо Михајловски, Ванчо Пеловски, Бесник Фетаи и Ламбе Арнаулов, дури и тие луѓе да станат членови на таа комисија за антикорупциско дејствување би било по прифатливо отколку да не се формира веднаш во рок од 30 дена, бидејќи тоа се луѓе кои можат навистина да индуцираат кадри, како можеме да се бориме, бидејќи имаат најголемо искуство, драгоцено искуство кое може да биде искористено, за да може утре ниеден да не се осуди да навлезе во некое такво антикоруптивно делување.

ИЛЈАЗ ХАЛИМИ:

Му благодарам н пратеникот Љубомир Поповски.

Дали некој друг бара збор? (Никој)

Бидејќи никој друг не бара збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање. Ве молам да гласаме.

(По гласањето) Само 47 пратеници гласале.

Ги молам службите да ги пребројат уште еднаш пратениците. Ги молам пратениците да влезат во салата. Ни се повторува истото сценарио од вчера.

Ако нема пратеници пред салата, да прекинеме со седницата. Немаме доволен број на пратеници за да можеме да продолжиме со работа.

Ја прекинувам седницата, а утре продолжуваме со работа во 11,00 часот.

(Седницата прекина во 17,50 часот.)